

Гороскоп кохання
на 2025 рік

с. 14 »

ІСТОРІЇ ДЛЯ ДУШІ

№12(36) 4 грудня 2024

VOLYN.COM.UA

Ціна договірна

ТАК НІХТО НЕ КОХАВ

Посівний календар
для городників на 2025 рік

Будь-який садівник і городник має знати сприятливі і несприятливі дні для робіт. Шукайте – на с. 16 »

Після загибелі чоловіка Олена Кутова посивіла за ніч і поклала коханому лист у домовину

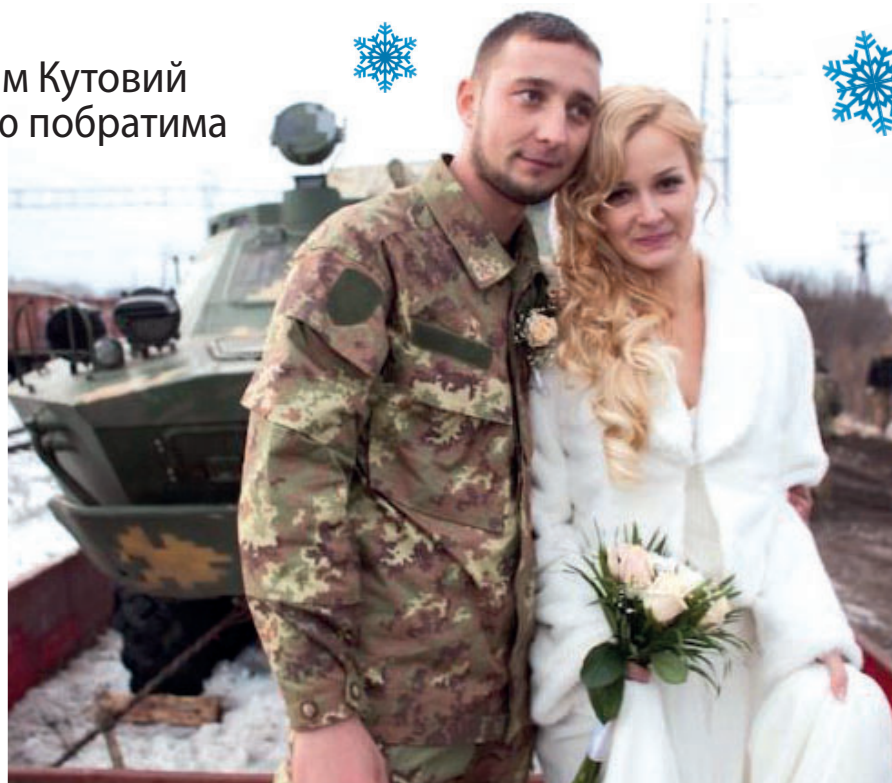
● НЕЗАГОЙНА РАНА

Перед смертю Вадим Кутовий устиг закрити собою побратима

А напередодні загибелі чоловік зробив останнє фото для дружини, де він у військовій формі руками показує їй серце. Олена отримала світлину від Вадима 8 березня – за день до його смерті

Анастасія ФЕЩЕНКО,
Ірина ДРУЖУК

Вони – майданівці. Що-правда, зустрілися вже після Революції Гідності, коли стали на захист України, щойно перші танки заїхали у Донецьку область. Тоді Олена Кутова служила військовим медиком у 10-й гірсько-штурмовій бригаді, а Вадим – у батальйоні «Донбас». Весілля зіграли просто на фронті й мріяли разом будувати свій дім у вільній Україні. Та війна не пошкодувала і їхньо-

Познайомилися, одружилися і повінчалися вони на передовій.

го щастя. У березні 2023 року – перед цим він устиг закрити Вадим загинув у боях за Бахмут собою побратима.

На останній світлині в житті Вадим передав Олені сердечко і написав, що дуже її кохає.

Історія невимовного болю – на с. 10 »

Яким має бути подарунок на свято Миколая?

● СВЯТЕ І ГРІШНЕ

Чи доречно дарувати ікони та хрестики?

«Ой, хто-хто, Миколая любить...» звучатиме вже 6 грудня!

Думка священнослужителя з цього приводу – на с. 7 »

Як пробачити зраду?

● ДЕЛІКАТНА ТЕМА

Поради та техніки для усвідомленого вибору, чи потрібно продовжувати такі стосунки

«Кохана, хоч убий, але не пам'ятаю, звідки взялася тут губна помада! Ось як сорочку скидав – пам'ятаю...».

Консультація психолога – на с. 6, с. 11 »

Фото із сайту foreignpolicy.com.

«Віднині чорні в неї кольори – / У одязі, у хустці, у душі!». Вже майже у кожному населеному пункті країни є вдови. Поважайте цих жінок, які віддали Україні найдорожче – своїх коханих!

ВДОВА

● НЕЗАГОЙНА РАНА

Надихнула на ці слова картина художника Володимира Реброва

Вікторія ПИЛИПЧУК

Із ванни вийшла, зачепивши двері, Тримаючи в руках тремтливих тест, Дві смужки, мов печатка на папері, Надії вогник у душі воскрес.

Дивилась на усміхнені світлини, Вона і він – щасливі наречені, Згадала вкотре, як хотів дитину, І сам уміло змайстрував качелі.

Може відпустять хоч на одну днину, Прилине він і міцно обійме, Коли почує про таку новину, То на руках носитиме мене?

Набрала номер – знов нема зв'язку, Вже місяць не відповідає... Сльоза скотилась, впала на щоку, Шептало щось лихе у мозку далі...

Знайомий раптом зазвучав рінгтон, Здрігнулась, взявши в руки телефон. І на дисплеї – номер невідомий, «Клубком» відразу підкотивсь до горла.

«Алло», – промовила вона незвично тихо, «Я співчуваю вам, – почула враз. – Це – командир, спіткало Ваню лихо!». Навколо світ затьмарився й погас...

Коли отямилась, лежала на підлозі, У трубку хтось стривожено кричав. І сивина спустилась на волосся, Всі барви світу смутком відібрав.

Віднині чорні в неї кольори, – У одязі, у хустці, у душі! Прийде коханий у тривожні сни Та образом в слезливому вірші.

...Прошло 5 років. Матір та дитина, За руки йшли тримаючись у свято, Ось – кладовище, у квітках могила, Промовила дочка до стелли: «ТАТУ».

Читайте неймовірні історії кохання на нашому сайті volyn.com.ua за цим QR-кодом

«А на вінчанні у нас був... наш батальйон волонтерів!»

● НІХТО, КРИМ ТЕБЕ

КОВЕЛЬ НА ВОЛИНІ ПРИХИСТИВ ХАРКІВ'ЯН І... ПОВІНЧАВ

16 вересня 2022 року шлюб перед Богом Світлани й Олександра Рудаїв благословив настоятель місцевого Свято-Благовіщенського храму отець Василь. Відтак місто на Волині, в якому мама з двома дітьми знайшла прихисток, рятуючись від війни, стало для сім'ї особливо пам'ятним ще й такою подією

Катерина ЗУБЧУК

«ТО БУЛА ЛЮБОВ ІЗ ПЕРШОГО ПОГЛЯДУ»

Світлана Рудай родом із села Покровське, що в Троїцькому районі на Луанщині. Закінчивши школу, вступила до інституту хімічних технологій міста Рубіжного, обравши спеціальність інженера-технолога фармпрепаратів. Цей фах, по суті, визначив подальше місце її проживання – поїхала у Харків, влаштувалася на роботу на фармацевтичну фабрику. Там же і чоловіка свого зустріла – Олександр.

– Він навчався в Харкові, – розповідає жінка, – в аграрному інституті. Зустрілися завдяки нашим спільним знайомим, потрапивши в одну компанію. Він – мій ровесник, обоє – ще й вересневі. То була любов з першого погляду. Прожили разом рік, а у 2009-му зареєстрували шлюб. Влаштували весільну вечірку в колі рідних, найближчих друзів.

Життя молодій сім'ї до повномасштабної війни, за словами Світлани, було активне й сповнене позитивних емоцій. Дім, робота, діти (їх підростало двоє – старший Олексій і молодша на два роки Вероніка). Кожен день – насичений турботами. А ще ж любили відпочити сім'єю на природі, поїхати до батьків, щоб дідусі й бабусі потішились онуками.

– Своєї квартири не мали – винаймали, – каже Світлана, – але перспектива щодо житла була хороша. Уже в 2022 році сподівалися власне одержати, та війна все перекроїла по-своєму. Вечір 23 лютого був дуже спокійний, а 24-го, рано-вранці – шок: скло у вікнах дрижить, довкруг – вибухи. Ми живемо біля окружної дороги, в районі, який найперше був обстріляний. Я не могла зрозуміти, що діється. А чоловік, який читав деякі телеграм-канали, сказав: «Почалася війна». І хоч із середини лютого в мережі були припущення про можливий напад росії, не вірилося (не хотілося вірити!), що це справді сталося. О 5.30 з моєї роботи прийшла есемеска, що «всі залишаються вдома до з'ясування

На тайнстві вінчання подружжя Рудаїв були, як каже жінка, батальйон волонтерів, з якими вона у храмі плела маскувальні сітки для захисників, син і донька.

обставин». Те ж саме повідомили з роботи і чоловікові (він працював у Харківській філії Львівської тютюнової фабрики).

«ВИ ДЕ? ВИ НЕ ПОСТРАЖДАЛИ? ХАРКІВ ЖЕ ОБСТРІЛЮЮТЬ!»

Вертаючись думками до першого дня повномасштабної війни, Світлана пригадує давню приказку про те, що «справжні друзі пізнаються в біді», й розповідає:

– З Наталею й Романом Корякініми ми познайомилися у 2019 році. Тоді наш син і донька відпочивали в таборі на Азовському морі. Ми з чоловіком вирішили теж поїхати покупатися й побути ближче до дітей. Там і познайомилися з подружжям ковельчани. Розіхавшись, час від часу спілкувалися з ними – на якісь свята телефонували, вітали одне одного. Тісного, як мовиться, спілкування не було. Хоч не раз жартома я говорила Наташі, що беремо квитки

“ Я використовую будь-яку можливість, щоб зустрітися з Сашею. Кожна відпустка проходить в західній чи центральній Україні.

й вирушаємо з Сашком до них. А вона нам відповідала: «Та ні – ми швидше до вас приїдемо!». На такій розмові й закінчувалося наше гостювання – так склалися обставини, що за весь час ніхто ні до кого так і не зібрався. Хоч і Світазем нас ковельчани спокушали, й іншими гарними відпочинковими місцями на Волині.

І ось вранці 24 лютого – дзвінок від Наташі: «Ви де? Ви не постраждали? Харків же обстрілюють!». Одне слово, кликала вона нас до себе.

«Та нікуди ми не поїдемо», – я їй на це твердила. Хоч чоловік зразу був налаштований, щоб я збирала

найнеобхідніші речі, документи й була готова вирушити в дорогу. Того дня Наташа сказала: «Ми вас у будь-який момент чекаємо у нас», – на цьому й попрощалися. Але ж читали новини, чули, як бахає, й під вечір Саша наполіг на тому, щоб ми поїхали в безпечніше місце. Тим часом до моїх батьків дорога вже закрита – з Куп'янська не випускали й туди не пропускали. Залишався один варіант – його батьки, які живуть у селі Верхня Самара Лозівського району. Вечері 24 лютого ми були там. Вже й три дні минуло, а обстріли не припиняються. Чоловік заявляє, що йде добровольцем у ЗСУ. І 27 лютого пішов у військкомат. До сьогодні він служить на Харківщині.

Світлана з дітьми ще з півтора місяця була в селі. Як кажуть, біда одна не ходить. Один стрес за другим: чоловік пішов добровольцем у військо, а 13 березня помер її батько. Й обстрілів із кожним днем усе більшало. Про пережиті жінка розповідає так:

– Здавалося, що це – кінець світу. До міста Барвінкове вже підходили росіяни, а це ж від села Верхня Самара, де ми жили, напряму – кілометрів 50–60. Я – в паніці. Телефоную чоловікові: «Що мені робити – виїжджати чи залишатися?». Щоб у мене не було сумнівів, Саша сказав коротко: «Вже так «гаряче», що вибору нема». І я вирішую їхати з дітьми у Ковель – в те безпечніше місце, куди з першого дня кликала Наташа. Хоч, по правді, страшно було самій із двома дітьми вирушати в таку далеку дорогу. Ми завжди з чоловіком були разом. А тут він служить – спілкуємося тільки по телефону.

Почала Світлана шукати евакуаційний потяг. Прочитала оголошення, що з Лозової таких буде відправлятися два: один піде на Хмельницький, другий – на Ужгород. 9 квітня сіла з дітьми в поїзд до Ужгорода – 10-го переселенці вже були в Ковелі.

– Оскільки потяг не йде через

Фото із архіву Світлани РУДАЙ.

Ковель, – пригадує Світлана, – то у Здолбунові нас зустрів Роман. У своїх друзів і поселилися. Але пожили там декілька тижнів, і я знайшла квартиру. Вдячна Наташі й Роману за притулок. Та я говорила, що хочу своєю маленькою сім'єю жити окремо – так, як завжди, у нас було. До речі, ми прийшли у порожню квартиру. Стояло одне ліжко, а нас – троє. І саме Наташа й Роман забезпечили нас усім необхідним: від побутової техніки – до постелі, посуду, а також – харчами на якийсь час. Вчасно зустрілися нам такі друзі – видно, у житті нічого нема випадкового.

«У НАС ДАВНО БУЛА ДУМКА ВЗЯТИ ЦЕРКОВНИЙ ШЛЮБ»

Думали харків'яни, як і багато інших переселенців, що місяць – другий побудуть у Ковелі й повернуться додому. Світлана вже планувала, що наприкінці серпня збере три рюкзаки – свій і дітей, з якими приїхали, й вирушать в дорогу. Але війна затягнулася. Вирішили вони з чоловіком, що їй із дітьми треба залишатися в Ковелі, аби вони в школу ходили (закінчували навчальний рік дистанційно у своїх харківських навчальних закладах). Із вересня 2022-го син і донька Рудаїв зараховані до Ковельського ліцею №3: нині вони – учні дев'ятого й сьомого класів.

– Після того, як чоловік пішов служити, – каже Світлана, – ми з ним п'ять місяців не бачилися. І ось у липні в нашого сина – день народження. Зовсім спонтанно вирішую, що поїдемо в Харків. Сідаємо з дітьми у потяг – і в путь. Чоловік знайшов більш безпечне місце, й ми зустрілися.

А потім, у вересні, в житті подружжя була дуже пам'ятна подія – таїнство вінчання. Жінка розповідає:

– Ми давно думали взяти церковний шлюб – ще до великої війни, та все за різними справами не виходило. І ось Саша сказав: «Настав час повінчатися». 16 вересня у Свято-Благовіщенському соборі міста Ковеля було таїнство вінчання.

Їхній шлюб перед Богом благословив настоятель цього храму – отець Василь. А ось чому саме в цій церкві подружжя Рудаїв дало обітницю «в радості й горі бути разом до кінця днів своїх», то з приводу цього Світлана відповіла так:

– Коли ми жили в Харкові, то моє життя було заповнене вщерть: робота, діти – їх треба на гуртки завести,

Фото із архіву Світлани РУДАЙ.

Маму й тата вітали з церковним шлюбом їхні син та донька.

Цей знімок нагадує сімейству харків'ян про те, яким було їхнє життя до початку великої війни, – він зроблений за три дні до повномасштабного вторгнення росії в Україну.

поїхати з ними у вихідні кудись на природу. Одне слово, вертілася, як білка в колесі. І ось – війна.

Я – в Ковелі. Відчуття таке, що нікому не потрібна. Час ніби зупинився. Я не знала, чим мені зайнятися.

Пробувала влаштуватися на роботу – не виходило. Прибиральницю не беруть. «Це не для вас робота», – почула. Хоч я на це відповідала: «Чому ви вирішуєте за мене? Я хочу працювати будь-де, бо коли займаєшся якоюсь справою, то морально, психологічно легше». А якось пішла в Червоний Хрест одержувати допомогу для ВПО, а там якраз був отець Василь. Почувши, що я цікавлюся роботою, він підказав: «У мене в храмі жінки маскувальні сітки плетуть – якщо є бажання, то запрошую». 3 червня 2022 року я приходжу в Свято-Благовіщенський собор, як на роботу, й плету маскувальні сітки для наших захисників. І на вінчанні у нас був, як я кажу, наш батальйон волонтерів. Ще – син і донька, звичайно ж. Чоловіка тоді на два дні відпустили, бо ж церковний шлюб – така ж поважна причина, як і саме весілля.

– А потім, у кінці січня 2024 року, чоловік мав відпустку й був у Ковелі. Доля подарувала нам ще один медовий місяць! А взагалі, як тільки в дітей канікули, ми їздимо з ними у Харків. Я використовую будь-яку можливість, щоб зустрітися з Сашею. Кожна відпустка проходить в західній чи центральній Україні. За тиждень-два купую квитки й вирушаємо. І вибухи в Харкові нас не лякають. Коли почалася велика війна, то, як доводиться чути, деякі сім'ї через проблеми в час таких випробувань навіть розпадаються. Ми ж із моїм чоловіком настільки стали дорожити одне одним, що наші почуття, навпаки, зміцніли. Освідчення Сашка «Я тебе люблю», його ніжні звертання «Моє сонечко», «Моє коханячко» завжди чула, а тепер – ще частіше...

А щодо думки про повернення додому, то Світлана Рудай висловила так:

– Зараз важливо, щоб Україна виборола Перемогу, настав мир. А вже потім будемо вирішувати, що робити: у Харків їхати чи, може, залишатися в Ковелі. Дай Бог, щоб усі були живі!

...3 жовтня 2023-го Світлана Рудай – член ради з питань ВПО при Ковельському міськвиконкомі. 3 лютого нинішнього року вона – волонтер Червоного Хреста України, а з жовтня – соціальний фасилітатор БФ «Рокада», тобто надає соціальну допомогу таким же, як сама, внутрішньо переміщеним особам.

Для передплатників із Волинської області:

«ТАК НІХТО НЕ КОХАВ» (ІНДЕКС – 86771)

- ▶ на 1 міс. – 15 грн;
- ▶ на 3 міс. – 45 грн;
- ▶ на 6 міс. – 90 грн;
- ▶ на 12 міс. – 180 грн.

ЧАС ПЕРЕДПЛАТИ НАСТАВ

Для передплатників з інших регіонів України:

«ТАК НІХТО НЕ КОХАВ» (ІНДЕКС – 60779)

- на 1 міс. – 15 грн;
- на 3 міс. – 45 грн;
- на 6 міс. – 90 грн;
- на 12 міс. – 180 грн.

ГАЗЕТА З ВІРУСОМ ЛЮБОВІ — ПРОЧИТАЄШ І ЗАКОХАЄШСЯ!!!

VOLYN.COM.UA

Передплатний індекс місячника

«ТАК НІХТО НЕ КОХАВ»:

60779

(для читачів

Волинської області - 86771)

Засновник: ТзОВ «Газета «Волинь»
Головний редактор і відповідальний за випуск
ЗГОРАНЕЦЬ Олександр Олександрович

Зареєстрована 18 січня 2024 року
Набрана і зверстана в комп'ютерному центрі ТзОВ «Газета «Волинь»
Юридична адреса видавця:
43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13
E-mail: takvolyn@gmail.com, reklama.volyn@gmail.com
Телефонуйте: 066 82 47 160, 096 77 31 037.

ТзОВ «Газета «Волинь»
п/р UA83305299000026007000803281
АТ КБ Приватбанк, МФО 305299,
ЄДРПОУ 02471695

Друк офсетний.
Обсяг – 16 сторінок
формату В-4

Реєстраційний номер R30-02487 № 142
Віддруковано: Поліграфічне видавництво «А-Прінт» ТОВ «Дім», м. Тернопіль. Тел.: (0352)52-27-37, (067) 352-18-51, сайт www.a-print.com.ua.

Загальний тираж: 5536.
Замовлення №2368.

«Любов – це мистецтво бачити чудеса в іншому і забувати про його недоліки» (Шарлотта БРОНТЕ, англійська письменниця, авторка роману «Джейн Ейр»).

«ТАК НІХТО НЕ КОХАВ» volyn.com.ua

«Цілую з першого рядка, бо до останнього не втерплю – дуже скучив»

● ПОЧУТТЯ СЛАВЕТНИХ

«Видавництво Старого Лева» свого часу опублікувало уривки з листів світових геніїв своїм коханим. Деякі з них – дивні, деякі – кумедні, однак від того всі вони – не менш романтичні. Як десятки та сотні років тому людям вдавалося викласти найпотаємніше у паперових листах? Про що писали тоді? Дізнаваймося разом із цих уривків

Марина ЛУГОВА

ВОЛЬФАНГ АМАДЕЙ МОЦАРТ – ДО КОНСТАНЦІ

(16 квітня 1789 року, надіслано з Дрездена)

«...Любове моя єдина. Лови, вони – в повітрі, ті 2999 і ще ½ маленького поцілуночка від мене. Вони літають навколо й чекають, хто спіймає їх.

Дорога маленька дружинонько, у мене до тебе є кілька доручень. Благаю тебе: 1) Не впадай у меланхолію; 2) Піклуйся про своє здоров'я і стережися весняних вітрів; 3) Не ходи гуляти одна. А ще краще – взагалі не ходи гуляти; 4) Будь повністю впевнена в моєму коханні. Усі листи я тобі пишу, поставивши перед собою твій портрет; 5) І насамкінець прошу тебе писати більш детальні листи... Як ти живеш? Все це, звісно, мене надзвичайно цікавить; 6) Я благаю тебе поводитися так, щоб не постраждало ні твоє, ні моє добре ім'я, також слідкуй за своєю зовнішністю. Не сердься на мене за таке прохання. Ти повинна любити мене ще сильніше за те, що я турбуюся про нашу з тобою честь».

ОНОРЕ ДЕ БАЛЬЗАК – ДО ГРАФІНИ ЕВЕЛІНИ ГАНСЬКОЇ

(21 жовтня 1843 року, надіслано з Дрездена)

Завдяки листам, ми відкриваємо сьогодні для себе те, що було «за сімома замками» для сучасників знаменитих людей.

«Завтра я їду. Квитки вже придбані, і я завершую листа, бо маю власноруч віднести його на пошту. Моя голова як порожній гарбуз. Мій стан турбує мене більше, ніж я можу висловити. Якщо він не зміниться в Парижі, я буду змушений повернутися. Почуття покинули мене. У мене немає бажання жити, немає більше тої легкої енергії, немає сили волі... Я не усміхався з того часу, як поїхав від Вас...

Мені тебе так бракує, ніби відрубали руку чи серце вийняли з грудей.

Прощайте, дорога моя зірко, благословенна тисячу разів. Можливо, настане момент, коли я зможу розповісти вам про свої думки, які пригнічують мене. Сьогодні я можу сказати лише, що люблю Вас занадто сильно, щоб залишатися спокійним. Після серпня і вересня відчуваю, що можу жити лише з Вами. Ваша відсутність – смерть для мене...

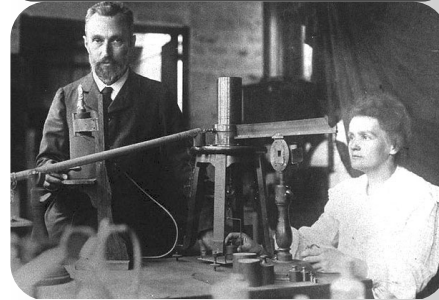
Прощайте! Я збираюсь на пошту. Тисячі ніжностей Вашим дітям, тисячі разів благословляю їх. Дружні побажання – Ліретт, а для Вас – усе моє серце і душа, і розум... Якби Ви знали, які почуття переповнюють мене, коли я опускаю один із цих конвертів у поштову скриньку.

Моя душа летить до Вас разом із цими листами. Я, як божевільний, розмовляю з ними про все на світі. Я думаю, що вони, діставшись до Вас, повторять мої слова. Неможливо зрозуміти, як ці листи, наповнені мною, через одинадцять днів опиняться у Ваших руках, у той час, як я залишуся тут.

О так, моя дорога зірко, навіки-віків не відділяйте себе від мене. Ні я, ні моє кохання не послабшають, як не ослабне і Ваше тіло з роками. Душа моя, людині моїх років можна вірити,

коли вона міркує про життя. Тож повірте: для мене немає іншого життя, крім Вашого. Моє призначення виконано. Якщо з вами трапиться нещастя, я поховаю себе у темному кутку, залишуся забутий усіма, не бачачи нікого у цьому світі. Це – не порожні слова.

П'ЕР КЮРІ – ДО МАРІЇ СКЛОДОВСЬКОЇ

(10 серпня 1894 року)

«Ніщо не може задовольнити мене більше, ніж звісточка від Вас. Перспектива жити два місяці, нічого не знаючи про Вас, для мене зовсім нестерпна. Ваша маленька записка – більш ніж бажана.

Сподіваюсь, Ви надихаєтесь свіжим повітрям і повернетесь до нас у жовтні. Щодо мене, то я нікуди не поїду. Залишуся в селі, тут я проводжу цілий день перед відчиненим вікном або в садку.

Ми обіцяли одне одному (чи не так?) принаймні бути близькими друзями. Аби ж Ви не передумали! Бо ж нема таких обіцянок, які пов'язують навіки. Наші почуття не підкоряються зусиллям волі. Як було б прекрасно (про це я не наважуюсь навіть думати) разом пройти по життю, мріючи: Ваша патріотична мрія, наша гуманітарна мрія і наша наукова мрія.

...Ми вирішили, що станемо друзями, але якщо Ви поїдете з Франції через рік, це буде занадто платонічна дружба, дружба двох створінь, які ніколи більше не побачать одне одного. Не краще б Вам залишитися зі

мною? Я знаю, ця тема Вас засмучує, Ви не хочете обговорювати її знову й знову. Тож, порушуючи цю тему, почуваюся недостойним Вас.

Я хотів попросити дозволу випадково зустрітись з Вами у Фрайбурзі. Але ви залишаєтесь там, якщо я не помиляюся, лише на один день. І цього дня, звісно, ви належатимете нашим друзям Ковальським.

Вірте мені, відданий Вам П'єр Кюрі».

ЕРІХ МАРІЯ РЕМАРК – ДО МАРЛЕН ДІТРИХ

(з Парижу, після 07.12.1937)

«Ти я – ось воно і написалося! – я збирався написати «ти і я» – але так вже воно вирвалося з голови, і я вважаю, що «ти я» набагато краще! Отже: ти я, у нас з тобою є прекрасна риса: збивати людей з пантелику, хоча нам найменше цього хотілося б... Можливо тому, що ми – спокійніші за них, або тому, що нам байдуже те, що важливо для них, – не знаю. Вони вважають нас неймовірно складними, хоч самі себе ми вважаємо занадто простими. Що б ми не робили, ми збиваємо з пантелику їх, а не себе. Навпаки, нам стільки всього відомо одне про одного, що ми могли б грати в покер з відкритими картами. Ось чому треба докласти неймовірних зусиль, щоб дійсно посваритися. І все одно це вийде пів сварки, бо під кінець, швидше за все (на жаль!) ми просто не стримаємо усмішки.

Маляток, голівко моя мавп'яча, сьогодні я знову мився твоїм мигдальним милом з арденнського пакета – воно для мене як нагорода, і я користуюсь ним дуже економно, щоб його вистачило до мого від'їзду...

Чи не наближається потихеньку час вкотре переконатися, що є мед в ліжку? Я вірний тобі цілком, це – жахливо, але дається мені без надмірних зусиль».

ЕРНЕСТ ХЕМІНГУЕЙ – ДО МЕРІ ВЕЛШ

(30 березня 1945 року)

«Моя найдорожча Бешкетнице!

Мені тебе так бракує, ніби відрубали руку чи серце вийняли з грудей. Якийсь час це ще можна було витерпіти, бо я знав, що ти приїдеш. І в мене було два чудових листи – один я отримав щойно після того, як поїхав, а інший – коли ти повернулася з фронту. Я знаю, що отримаю більше, і постараюся не марнувати час, і добре попрацювати. Але, Бешкетнице, жити без тебе

– це все одно, що намагатися затримати дихання під водою. Буде так чудово побачити тебе знову. Сподіваюся, що ця розлука не мучить тебе так сильно, як мене.

...Ти маєш бути дуже обережною на сонці. Я сильно обпікся лише після години у басейні. Буду уважно за тобою доглядати. Тепер стану смаглявим, худим та практичним.

...Почав ходити на заняття з хай-алай (баскська гра з м'ячем). Був двічі, двічі виграв. Ставив на 60 і на 30 доларів (фактично отримав лише 48 і 27 доларів чистого доходу, наскільки давали шанси). Але цього року ми не програли в азартні ігри жодної копійки.

Хай-алай (пелота) – гарна і як ніколи захоплива гра. Тобі вона сподобається. Я повернув практично все і нічого не втратив від удару. З океану дещо прибрали, але це – все одно чудове місце. А коли ти будеш тут, воно буде ідеальним.

...Бешкетнице, мушу зупинитися. Але я люблю тебе, як завжди. Завжди тебе кохатиму, а сьогодні – трохи більше, ніж будь-коли до того.

Гор[а]».

**ВАСИЛЬ СИМОНЕНКО –
ДО ДРУЖИНИ ЛЮСІ**

(травень 1957)

«Кланяюся моїй маленькій господині!

Цілую з першого рядка, бо до останнього не втерплю – дуже скучив. Тимчасово на два дні зупинився в Юрки. Завтра пошвендяю в гуртожиток.

...Уявляю, як ти радуєшся, що вередливий чоловік може зайвий день побути в Києві. Маленький тигре, якби міг, то сьогодні б не писав тобі цього непотрібного листа, а з'явився б власною персоною. Чесно кажучи, коли їхав від тебе, то побоювався, що за парубоцькою звичкою ще буду кидати на дівчат ласі погляди, але боявся даремно. Тепер для мене існуєш тільки ти. От. Ясно, смугаста? Якщо не подобається тобі, то пожалійся в міліцію.

Одержав листа від матері. Вона проти тебе нічого не має, тільки цікавиться, хто ти за одна. Та ще «совітує» мені взнати, чи ти не будеш «єрепениться», якщо мати буде жити з нами. Можу процитувати маму дослівно: «Мені дуже бажається, щоб ти женився раз, а не так, як ото є, що тут оженився, а тут розходяться. Хай і вона знає, що в тебе є мати, щоб тоді не сказала, що, мов, «твоя мати нам не нужна».

Я тут нічого не змінив, тільки розставив коми. В цьому питанні я з мамою згоден від першого до останнього слова, Малюсю. І раджу тобі краще привикати до думки, що будемо жити з матір'ю, а не вигадувати небилиць. Мати в мене – одна, і я в неї – один. Ти повинна її любити, бо вона ж мені й тобі зла не багатиме. Ясно, Люсьок?

Думаю про тебе страшно багато, аж зло бере. Люблю і скучаю, і обнімаю, і цілую, і... і... і...

Жди звісток. Передавай привіти. Твій чоловік – Васильок».

Джерело: starylev.com.ua.

«Люди – вони теж, як будинки. Багатоквартирні...»

Фото з фейсбук-сторінки Наталки МУРАХЕВИЧ.

● НЕСПОДІВАНИЙ ПОВОРОТ

Вечір накриває місто чорною циганською шаллю, розцяцькованою квітами вогнів, і поки у моєму чаї розчиняється мед, я дивлюсь крізь темряву на багатоповерхівку, у вікнах якої одна за одною спалахують люстри, бо господарі повертаються у домівки, бажаючи відігрітися після сповненого клопотами дня

Наталка МУРАХЕВИЧ, оповідання із серії #покирозчиняється цукор

Мій неспокій теж розчиняється у теплі та світлі, хоч ми не вмикаємо електрики, а сидимо при свічках.

Мій демон п'є своє віскі, ми з Ангелом – м'ятний чай, а кіт – молоко. Дивна магія зимового вечора – чорний оксамит, золоті вогні, запах меду, м'яти і полуничного варення...

– Я люблю увечері спостерігати за людьми у їхніх оселях. Мало хто ж затуляє штори – і світло всередині дає можливість бачити насельників цих дивних сотів.

І додумувати їхні історії.

Самотня жінка з вікон навпроти, до якої влітку іноді навідувався коханий. Вона ще любила зустрічати його голою, а тоді годувати виноградом у ліжку – класти по ягідці в рот – і цілувати. А коли він зник – молилась на телефон і куталася серед літа в плед, бо почала мерзнути.

Бабуся, яка живе у вікні, ніби в неї нема інакшого життя, а його, мабуть, – і нема.

Сім'я з великими панорамними, до підлоги, вікнами на з'єднаному із вітальнею балконі – три дивних риби у заставленому меблями з «кеї» акваріумі. За цим цікаво спостерігати.

Демон доливає собі віскі, дивиться крізь келих на полум'я свічок і мовить задумливо:

– Не знаю, чи це етично – спостерігати отак за людьми. Хоч із ким я розмовляю про етику? З людиною, яка у карт Таро запитувала, чому зник коханець тієї жінки з виноградом. Ніби це не було зрозуміло і так.

– Так, все було зрозуміло. А щодо етичності... То ми цього нікому не розкажемо. Усі їхні таємниці назавжди залишаться за зачиненими дверима їхніх кімнат і сердець.

Демон усміхається:

– Тобі пощастило, що ти бачиш лиш зовнішній бік їхнього життя. Заглянувши в їхні думки, ти не раз здивувалася б.

Я думаю, що визначення «здивувалася б» – дуже м'яке на позначення усього різноманіття емоцій, яке може викликати дар читати чужі думки. Вголос же кажу:

– Знаєш, я часто думаю, що люди – вони теж, як будинки.

Саме такі – багатоквартирні.

«Я люблю увечері спостерігати за людьми у їхніх оселях. І додумувати їхні історії».

І я теж. Усі.

У нас є кімнати для всіх. Зразкові вітальні з люстрами з гірського кришталю.

Є кімнати для власного користування. З книжковими шафами й шафами для одягу.

Є зовсім закриті.

Таємні.

Алькови та будуари.

Домашні храми з вітварем і жертovníком.

Ті, в які ми пускаємо не всіх і не завжди. Або не пускаємо зовсім нікого.

“

«– Тобі пощастило, що ти бачиш лиш зовнішній бік їхнього життя. Заглянувши в їхні думки, ти не раз здивувалася б».

Темні. Світлі.

З вікнами в майбутнє і в минуле.

І от коли ми зустрічаємо когось – ми не впускаємо його в якісь кімнати. А він зачинає від нас якісь свої.

Ну так уже склалося – ми дуже складні насправді. Ми співпадаємо, може, в кількох поверхах. У ліпшому випадку.

А в чомусь – не співпадаємо. Взагалі.

Я заглядаю в когось, хто хоче наблизитись. Блукаю його коридорами.

Занадто багато зачинених кімнат.

Замкнені шафи. В них, мабуть, – скелети.

Замки із шифром на шухлядах.

І попри це...

Йому хочеться сонця у своїх вікнах.

І хочеться впустити когось у своє серце.

Я ж знаю, що навіть якщо ми наблизимся на відстань подиху, – я не буду його знайомити зі своїми привидами. Може хіба з кількома...

Зачинені двері залишаються завжди.

Демон погоджується:

– Не всі таємниці потрібно знати. Не всі двері відчиняти. Не у всі кімнати заходити.

– Та так. Але – якщо визнати не-

обхідність і не боятися зачинених дверей? Не ступати взутим на землю чужих святинь... Можна ж сказати – хочеш, я буду з тобою?

Цілуватиму кожен міліметр тебе. Кожним міліметром себе – віддаватимусь...

Скелети житимуть у шафах замкнених кімнат.

У всьому ж іншому – ми одне в одного будемо.

Демон задумливо дивиться в темряву вечірнього міста – і мені здається, що від його погляду темрява за вікном густішає.

– Та можна, – каже він тихо. І через паузу додає: – Думаю, на сьогодні – це все, що ти можеш віддати іншому.

...Це – все.

«У закоханій жінки серце завжди повне надій. Щоб убити їх, потрібен не один удар кинджалом, бо вона любить до останньої краплі крові»
(Оноре де БАЛЬЗАК, французький письменник, цитата з роману «Покинута жінка»).

volyn.com.ua

«ТАК НІХТО НЕ КОХАВ»

«Якби не ці руки... Чи мав би ти змогу дітей обіймати, любити, рости?».

Фото з фейсбук-сторінки Лариса ЮСКОВЕЦЬ

• ДО СЛІЗ

Якби не ці руки...

Лариса ЮСКОВЕЦЬ

Якби не ці руки... Чи сходило б сонце?
Чи знав би ти, світе, про ще один день?
Якби не ці руки – в мозолях долоні,
Чи чув би ти, світе, пташиних пісень?

Якби не ці руки – в мастилі, у бруді,
Чи пахнув би хліб на святковій столі?
Якби не ці руки і світло у грудях,
Чи були б ще весні опісля зими?

Якби оці руки здалися, втомились,
Чи був би ти, світе?.. Один знає Бог.

Якби не ці руки, за котрі молились, –
Не було б і мрій між відбоем тривоги.Якби не ці руки... Чи мав би ти змогу
Дітей обіймати, любити, рости?
Якби не ці руки... Чи була б дорога,
Навіть якщо в ямах – на вільній землі?Це воїнів руки – найкращих у світі,
Українських Героїв, захисників.
Якби не ці руки, чи міг би ти жити?
Задумайтесь, люди! Й подякуйте їм!

Як пробачити зраду?

• ДЕЛІКАТНА ТЕМА

Поради та техніки для усвідомленого вибору,
чи потрібно продовжувати такі стосунки

Зрада – це одна з найбільш болісних подій у житті людини, і пройти через неї – нелегко. Виникає безліч запитань: як її пробачити? Чи варто взагалі це робити? Як знову довіряти людині, яка зрадила твої почуття? Важливо зрозуміти, що кожен випадок – унікальний, і правильного або універсального підходу до цього немає. Але є декілька кроків та технік, які допоможуть вам ухвалити усвідомлене рішення

holdyou.net

ЯК ПІДТРИМАТИ СЕБЕ НА ПОЧАТКУ

Перше, що потрібно зробити, – це дати собі час. Емоції, які викликає зрада, – дуже сильні й можуть затьмарити раціональне мислення. Час не викикує біль сам по собі, але він допоможе трохи відійти від гострих почуттів і оцінити ситуацію об'єктивніше.

Важливо дозволити собі відчути всі емоції, пов'язані зі зрадою. Гнів, образа, біль, сум, недовіра – це нормально. Не потрібно пригнічувати свої почуття або вдавати, що нічого не сталося. Важливо дати собі час і простір для емоційного вираження.

Техніка: *Напишіть свої емоції на папері. Це допоможе систематизувати їх і зрозуміти, що саме вас турбує найбільше. Можливо, ви відчуваєте злість не лише через сам факт зради, а й через невпевненість у своїй цінності або через втрату довіри. Цей перший крок – визнання своїх емоцій – є фундаментальним.*

ЧИ ВАРТО ПРОБАЧАТИ?

Одне з найважливіших питань, яке варто поставити собі: «Чи варто

взагалі пробачити зраду?». Відповідь на це питання залежить від багатьох факторів.

Щоб краще зрозуміти, чи варто пробачити, можна відповісти собі на кілька запитань:

- **Це була одна прикра помилка чи – систематична поведінка?** Одноразова зрада – це важке випробування, але вона може бути результатом певних обставин чи проблем у стосунках. Якщо ж це – регулярна поведінка, варто замислитися, чи готові ви жити з таким ставленням до вас у майбутньому.
- **Чи визнає партнер свою відповідальність і хоче змінитися?** Якщо людина не готова визнавати свою відповідальність і працювати

“ **Незалежно від того, чи вирішите пробачити партнеру, ви повинні поважати себе і свої почуття. Пам'ятайте, що прощення – це ваш вибір, і ніхто не має права змушувати вас це робити.** ”

над виправленням ситуації, прощення буде складним. І, можливо, в майбутньому образа не зникне повністю.

- **Чи залишилася довіра?** Прощення може бути частиною процесу, але без відновлення довіри стосунки будуть під загрозою. Чи відчуваєте ви, що зможете довіряти партнеру і що він буде робити для цього? Чи готовий ваш партнер працювати над цим разом?

- **Чи це було результатом проблем у стосунках?** Іноді зрада є симптомом глибших проблем у парі: недостатня увага, емоційне віддалення, нерозуміння. Чи готові ви разом із партнером вирішувати ці проблеми і будувати новий фундамент стосунків?

Техніка: *Спробуйте оцінити*

«Коханий, а що це таке, га?».

ситуацію зі сторони. Уявіть, що це трапилось не з вами, а з вашою подругою або другом. Які поради ви б дали їм? Це може допомогти подивитися на ситуацію з іншого ракурсу.

ТЕХНІКИ ДЛЯ ПРОЦЕСУ ПРОЩЕННЯ

Якщо ви ухвалили рішення пробачити зраду і дати стосункам шанс, потрібно налаштуватися на тривалий процес відновлення. Прощення – це не один момент, а шлях, який може тривати місяці.

• **Терапія**

Зрада – це дуже травматичний досвід, і часто самостійно впоратися з усіма емоціями буває важко. У таких ситуаціях може бути корисною терапія з психологом або сексологом додатково. Професіонал допоможе вам зрозуміти, як працювати з болем, відновлювати довіру і, якщо потрібно, – підкаже, як правильно рухатися далі, навіть якщо це означатиме завершення стосунків.

• **Встановлення меж**

Після зради дуже важливо встановити чіткі межі. Обговоріть, що для вас є прийнятним і що – неприйнятним у подальшому розвитку стосунків. Якщо довіра була зруйнована, можливо, партнеру доведеться працювати більше, щоб її відновити. Встановлення меж дає обом партнерам ясність і відчуття безпеки.

РОЗМОВА З ПАРТНЕРОМ

Наступний крок – це чесна і відкрита розмова з партнером. Без цього процес пробачення неможливий. Якщо ви вирішили дати стосункам ще один шанс, потрібно обговорити не лише сам факт зради, а й її причини.

Питання, які можуть допомогти в розмові:

- **Що стало причиною зради?**
- **Які емоції відчуває партнер у зв'язку з цією подією?**
- **Чи усвідомлює партнер свій вчинок, чи готовий працювати над собою?**

Ця розмова може бути дуже складною, але вона є ключем до розуміння, чи є перспектива у ваших стосунках. Пам'ятайте, що важливо не тільки почути відповіді, але й бути готовим до них.

Яким має бути подарунок на свято Миколая?

Чи доречно дарувати ікони та хрестики?

● СВЯТЕ І ГРІШНЕ

Святий Миколай Чудотворець народився близько 270 року в місті Патара, що на території сучасної Туреччини, у заможній і благочестивій родині. З раннього віку він вирізнявся глибокою вірою, милосердям і прагненням допомагати іншим. Після смерті батьків Миколай роздав свою спадщину нужденним і присвятив себе служінню Богу. Він став єпископом у місті Мирі, головного міста в Лікій (сучасне Демре), де прославився своєю добротою, справедливістю та чудесами

Подарунок повинен бути щирим, сповненим сенсом і любов'ю.

Протоієрей Ігор Андрес ВЕРЕТКА КАЗМІРЧУК, настоятель храму Волинської ікони Божої Матері села Богушівка Луцького району Іоанно-Богословського деканату та храму Святого Апостола Андрія Первозванного села Верхівка Луцького району Успенського деканату

Святий Миколай допомагав бідним, захищав несправедливо засуджених, заспокоював бурі та рятував людей від голоду. Одним із його найбільш відомих вчинків стало потаємне дарування грошей бідній родині, щоб уберегти дочок від рабства.

Святий дожив до глибокої старості та помер 6 грудня (19 грудня за новим стилем), близько 345 року. Його мощі стали джерелом численних зцілень.

Святий Миколай Чудотворець є одним із найша-

нованих святих у християнському світі. Він став символом милосердя, доброти та самовідданої любові до ближніх.

День святого Миколая, який в Україні святкують 6 грудня, – це час доброти, милосердя та щирого дарування. Ця традиція вкорінилася у православної культурі на згадку про життя цього святиця, який із чистим серцем, не очікуючи подяки, допомагав нужденним. Але як обрати подарунок, який відповідатиме духу цього дня? Чи варто дарувати ікони або хрестики, що мають глибокий духовний зміст?

З православної точки зору, подарунок – це не просто матеріальний дар, а насамперед – прояв любові, турботи та милосердя. Головна його цінність – не у вартості, а у намірі серця та щирості, з якою ви його даруєте. Святий Миколай допомагав тихо й непомітно, його дари приносили радість і

“ Дорогий подарунок – не завжди доречний, якщо він підкреслює статус дарувальника, а не щирість його намірів.

полегшення тим, хто цього потребує. Саме це має бути прикладом для сучасних християн.

Подарунок повинен бути щирим, сповненим сенсом і любов'ю. Рукоділля, щира молитва чи навіть добрий вчинок на честь святого – це чудовий приклад відзначити свято. Замість матеріальних цінностей церква радить зосередитися на тому, що приносить справжню духовну користь.

Церква не схвалює надмірного матеріалізму, який часто відвертає увагу від суті свята. Дорогий подарунок – не завжди доречний, якщо він підкреслює статус дарувальника, а не щирість його намірів.

Відмінними варіантами можуть бути:

- ◆ духовна література: книги, що допоможуть людині у її духовному зростанні;
- ◆ турбота про ближніх: теплий одяг чи продукти для нужденних;
- ◆ подарунки дітям: солодощі чи іграшки під подушку, які принесуть радість малюкам.

ЧИ МОЖНА ДАРУВАТИ ІКОНИ ТА ХРЕСТИКИ?

Ікони та хрестики є особливими подарунками, які мають глибоке духовне значення. Це не лише предмети, а й маленькі святині, які символізують віру, молитву та захист.

ДАРУВАННЯ ІКОН

Ікона – це образ святого чи сцена з Писання, яка надихає на молитву і нагадує

про Божу присутність. Дарувати ікони доречно на значущі події: хрещення, миропомазання, іменини, на весілля або новосілля – як символ благословення на новий етап життя.

Перед даруванням бажано освятити ікону у храмі. Це підкреслить її духовну значущість і посилить благословення для того, хто її отримає.

ДАРУВАННЯ ХРЕСТИКІВ

Хрестик – це символ віри та спасіння. Його дарують з метою нагадування про Христову жертву та Божий захист. Такий подарунок особливо доречний для дитини при хрещенні або як особистий знак духовної турботи.

Даруйте з благими намірами: ікона чи хрестик не повинні бути звичайним сувеніром або способом вразити когось. Це, насамперед, духовний дар.

Обміркуйте реакцію: якщо є ризик, що подарунок буде зневажено або неправильно використано, краще утриматися від такого дарування.

Особливість освячення: хрестики та ікони бажано освячувати, щоб вони стали джерелом духовної підтримки.

Отже, обираючи подарунок на свято Миколая, пам'ятайте, що головна його суть – у любові, милосерді й турботі про ближніх. Не обов'язково витрачати великі суми – важливо, щоб подарунок відповідав духовним потребам і приніс радість. Замість зовнішнього ефекту прагніть до внутрішнього тепла та щирості у своїх намірах.

Подарунок на свято Миколая – це нагода висловити любов і наслідувати приклад добротності святого. Ікони, хрестики, теплі слова чи маленькі добрі справи – усе це може стати чудовим даром, якщо робиться з любов'ю. Нехай кожен подарунок цього дня буде не лише матеріальним, але й духовним проявом доброти, милосердя та щирої віри, а головне – вашої любові та теплоти серця.

«Святий Миколаю, не хочу дарунків...»

● ДО СЛІЗ

Що робить сім'ю міцною, а сімейний човен незламним? Кожна сім'я шукає відповіді на ці питання. І у кожній – свій рецепт щастя

Катерина РАБЧУН-МОСІЙЧУК

Святий Миколаю, не хочу дарунків, Я зовсім не хочу того, що колись: Отих загадкових, красивих пакунків... Я хочу, щоб мрії про інше збулись.

Закрий наше небо своїми руками,

Щоб вражі ракети не падали знов...
Щоб син повернувся скоріше до мами
Щоб тут, в Україні, розквітла любов...

Лікуй наші рани, бо їх не злічити,
В окопи холодні носи теплоту.
І дай нам терпіння усе пережити.
Спини, якщо можеш, цю клятву війни.

Прийди до малят, що лишились без мами,
Й до тих, чий татусь не вернувся з війни...
Візьми їх в обійми святими руками,
Щоб дотик батьківський відчували вони...

«Закрий наше небо своїми руками, щоб вражі ракети не падали знов...».

Святий Миколаю, не хочу дарунків,
В нас – інші бажання в ці темні часи.
Ти замість отих загадкових пакунків
Нам мир у торбині своїй принеси!

Катапультавався і... одразу ж написав коханій

● ЛЮБОВ СИЛЬНІША ЗА ВІЙНУ!

Взаємини льотчика Дмитра та медикки Лілії – це точно не історія кохання «з першого погляду», але – міцних стосунків із другої зустрічі

«ЩОСЬ ВСЕРЕДИНІ ПІДКАЗАЛО – ЦЕ МОЯ ЛЮДИНА»

Дмитро:
– Моя робота – це постійні від'їзди, ротації. Вдома мене практично немає. А самому жити вже набридло, хотів би сімейного життя. Коли дивився на хлопців, які вже мають дружин і дітей, думав, де ж іще розпочати стосунки, як не в соцмережах?

Тож коли я гортав стрічку і вперше побачив Лілю, щось всередині підказало – це моя людина. Написав їй в «Інстаграм» і запропонував зустрітись.

Ліля:
– Дмитро написав мені першим, але чесно кажучи, він мені тоді не надто сподобався. Ні з першого погляду, ні з першого знайомства. Спочатку спілкувалися доволі холодно, а потім читаю: «Давай зустрінемося. До речі, я – льотчик».

Я жила в Івано-Франківську тривалий час, але взагалі не думала, що в нас є якісь льотчики. Це мене й зацікавило. І ще те, що в листуванні він міг підтримати різні теми.

Дмитро:
– Тобто, – не дурний?)
Ліля:
– Ну, як мені здалося, – ні. :) Він запросив мене на каву.

ШКІРЯНА КУРТКА З ВЕЛЬВЕТОВИМ КОМІРОМ

Ліля:
– Ми мали зустрітись перед роботою. Він приходить в кафе у військовій формі, поверх якої була коричнева шкіряна куртка з вельветовим коміром.

Мої думки в той час: «О Боже, хто так зараз ходить? Я його з таким смаком точно не зможу переодягнути. Ну добре... Поп'ємо кави, та й все».

Ще казала потім подругам: «Ніби нормальний хлопець, але та його куртка... Капець!»

А хто ж знав, що це – льотна куртка, і вона вважається елітною?)

Ми продовжили спілкування. Діма писав і дзвонив мені, так ніжно ставився! Зовсім не так, як це було у моїх попередніх стосунках. З першого дня зрозуміла, що я – цікава і потрібна людина. Тож куртка відійшла на другий план – після його тижневого відраження в Миколаєві ми знову зустрілися.

Виявляється, без військової форми та берців, він – зовсім інша людина. 12 вересня ми пішли в

«Хто ж знав, що в Дімі – льотна куртка, і вона вважається елітною?»

кафе, а потім мали йти в кіно, але якось так розговорилися, що вже й не знали, чи потрібен нам той фільм. Після того вже не розлучалися.

Дмитро:
– За тиждень я офіційно запропонував їй зустрітись. А ще за декілька днів сказав: «Вдома я тільки ночую, і то – не кожен день. То чого буду платити за шафу, де лежать дві речі? Давай з'їжджатися!» Ось так швидко ми й почали разом жити.

24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ: «ТАК, ТУТ БІЛЯ МЕНЕ БУВ ВИБУХ»

Дмитро:
– Десь за місяць до 24 лютого були якісь «заворушки». Нам сказали, що скоро має бути війна, тож треба готуватися. Викликали всіх із відпусток, та за декілька тижнів усе стихло.

Ліля:
– Відпустка в нього – раз на рік. Ми хотіли поїхати кудись за кордон вперше разом, але Діма одразу попередив, що щось не так. За кордон його точно зараз не відпустять.

Дмитро:
– Мені сказали, щоб я йшов у відпустку, але далеко з Івано-Франківська не виїжджав. Я тоді з Лілею у перший день відпочинку поїхав у Буковель. Покаталися на лижах, приїхали додому, а потім все почалося.

24-го лютого у мене був другий день відпустки. Десь о четвертій ранку я почув гуркіт літаків. Перша думка: «Чого так рано? Навчання?». А потім дзвінок від мами: «Діма, Київ бомблять». У новинах розповідають, що почалась війна.

Ліля:
– Він зібрав речі та поїхав на аеродром. У моїй голові – хаос. Іду в магазин і чую перший вибух. На аеродромі. Я йому телефонувала, а він не бере слухавку. Хвилювання зашкалювало.

Нарешті вдалося додзвонитися:

«Так, тут біля мене був вибух». Мені стало легше, що Діма відповів. У перші дні він був постійно зайнятий, тож спілкувалися ми мало. Я волонтерила, відвозила хлопцям на аеродром їжу, одяг, взуття, воду, шарпетки. Це допомагало менше думати про те, що я залишилася вдома сама.

ПРО ОСВІДЧЕННЯ ПЕРШОЮ ДІЗНАЛАСЯ... ПОДРУГА

Дмитро:
– 25-го лютого я перебазувався на аеродром у Хмельницьку область. Там робив вильоти в Житомирському напрямку. Вночі летів на Васильків, де тоді точилися активні бої. Потім – знову на Хмельниччину. Потім на декілька днів до Івано-Франківська – і ще раз на Хмельниччину.

Якщо до війни в мене були ротації приблизно місяць через місяць, то тепер я приїжджав додому дуже рідко. Але завдяки цьому зрозумів: життя коротке і коли, як не зараз, варто одружитися.

Ліля:
– Діма тоді був на ротації (як я думала), коли мені зранку телефонує подруга і каже: «Я проходжу повз твій будинок. Зустрінемося?». То було ще рано, тому я швидко зібралася як-небудь і виїхала під під'їзд. А подруга якась така підозріла була в той момент.

Потім – ситуація: Дмитро виходить з-за рогу будинку. Подруга починає знімати це на телефон. Я не розумію, що відбувається, але дуже рада його приїзду. Він дарує квіти, стає на коліно і оспівдується. Через тиждень ми пішли в РАЦС.

Дмитро:
– У нас запитали: «Ви сьогодні хочете розписатися?». Ми: «Ні, давайте в неділю».

Ліля:
– Але ми в п'ятницю розписалися...)

Дмитро:
– 29 квітня в нас було невелике весілля – на 20 людей.

«У ДОДАТКУ «ТРИВОГА» – ТІЛЬКИ ЙОГО МІСТО»

Ліля:
– Коли Діма не вдома, ми спілкуємося у месенджерах або «Фейсбук-сторіях». У перші місяці війни я дуже хвилювалася за нього. Особливо, коли чула, як гинуть його друзі та однокорусники. У додатку «Тривога» стояло тільки його місто.

Я дуже чекала його вдома і завжди старалася підтримувати. Перша зустріч після ротації – це було таке щастя, ніби я чекала його вічність. Кожна його ротація – це великий стрес для мене, завжди важко відпустити Діму.

Спочатку я чекала його з Чугуєва на Харківщині, потім – з інших точок. Місяць ми жили разом, місяць – він у зоні бойових дій. Та навіть вдома він працював.

«НА ВУЛИЦІ ТЕМНО, Я ДИВЛЮСЯ, ЩО МОЖНА ЗРОБИТИ, АБИ ЛІТАК НЕ ВПАВ ЛЮДИМ НА ГОЛОВУ»

Дмитро:
– 9 лютого 2023 року. Близько 11 години вечора почали летіти «шахедаї». Ми маємо певний графік, за яким літаємо. Я був четвертим у списку.

Перші два хлопці вже «відлітали» по «шахедах». Потім десь опівночі нам дзвонять і кажуть, що має бути друга хвиля. Не лягати спати й чекати.

“ Я вважаю, що все трапилося так, як мало трапитися. Третій пілот – мій друг. Якщо пішов би не я, а він, – хто його зна? А раптом це могло б закінчитися набагато гірше? ”

Ми чекали десь годину, а потім хлопець, який мав летіти третім, сказав, що піде відпочити. Щоб ми, якщо що, телефонували йому.

03:36. Дзвонить наш старший в групі. Каже, що є робота. Треба йти. Ми всі спимо в бункері. Я одягаюся і виходжу. Якраз прокидається «третій», і питає мене: «Куди ти йдеш? Зараз моя черга». «Та спи, я вже й так одягнувся» – відповідаю і йду.

Будуть летіти ракети. Я екіпіруюся, йду в літак, працюю, все добре. Але потім щось трапляється (не можу сказати, поки триває розслідування і немає офіційної заяви від Повітряних Сил). Починається руйнація мого літака. Я розумію,

«Він дарує квіти, стає на коліно та оспівдується...»

що вже нічого не можу зробити і мені доведеться катапультиватися. 4-та ранку. На вулиці – темно, я дивлюся, що можна зробити, аби літак не впав людям на голову. Побачив порожню територію, яка потім виявилася заповідником, і багаторічок, що входять у Дніпро. Там катапультивався.

Літак впав добре, біля дерева, але я приземлився, на жаль, на лід. Слава Богу, що не провалився під ногою, бо тоді якраз була плюсова температура, і лише тими днями вдарили морози. Проте спину пошкодив. Відчув дуже різкий біль, а коли хотів підвестися на ноги, не міг цього зробити. Набрив свого «старшого», сказав, що я живий, свої координати і чекав, поки мене заберуть.

Я був біля села. Тож почав кричати в надії, що мене хтось почує. Тоді мені пощастило.

Якимось дивом я підвівся, почав йти. Якісь проблеми з очима, погано бачу. Іду. Бачу – світло ліхтарика. До мене підійшов чоловік. Я показав йому посвідчення українського офіцера. Чоловіком виявився Олександр, який разом зі своєю дружиною Катериною прихистив мене у себе. Вони виявилися дуже добрими, але панікували, мабуть, ще більше за мене.

Допомогли мені зняти верхній одяг, я оглянув себе. Травми були, але загалом усе добре. Мені викликали швидку, надали медичну допомогу і відвезли в лікарню.

У думці: «Зараз мої побратими подзвонять дружині і скажуть, що

я катапультивався. Треба написати, що я живий».

Моє повідомлення: «Я – живий». Повідомлення Лілі: «Що сталося? Я собі вихідний взяла, хотіла виспатись, а ти мені надсилаєш отаке в 7-й ранку».

Телефонує: «Вибач, що розбудив у твій вихідний, але я катапультивався. Усе добре, руки, ноги на місці».

Ліля:
– Мені тоді було вже не до сну.

«Життя коротке – треба одружуватися».

Я прокинулася від дзвінка Сергія, друга Діми. Сказав щось таке дивне зранку, що речі якісь має забрати. Тоді ж побачила повідомлення: «Я – живий».

Зазвичай це: «Я прилетів, все окей, лягаю спати».

Мене охоплює паніка, але сльози не течуть. Зранку беру квитки і наступного ранку я вже в Дніпрі, куди в лікарню привезли Діму.

Уже наживо побачила його червоні очі, в яких потріскали кров'яні судини, дізналась, що в нього травма хребця, наскрізна рана в животі, у руці. 14 лютого Дмитру зробили операцію.

УСЕ СТАЄТЬСЯ ТАК, ЯК МАЄ СТАТИСЯ

Дмитро:
– Потім мене направили в Київ, а вже звідти перевезли до Калуша. Далі мені залишилося тільки перев'язки робити і зняти шви. Кажу лікарям, що в мене дружина – лікар, тому вона цим може займатися. Попросився додому.

Я вважаю, що все трапилося так, як мало трапитися. Третій пілот – мій друг. Якщо пішов би не я, а він, – хто його зна? А раптом це могло б закінчитися набагато гірше?

Залишився живим і хожу на своїх ногах. Тепер треба тільки час для реабілітації. Лікарі кажуть, що десь за пів року зможу повернутися до своєї попередньої форми.

Ліля:
– Дмитру дали місяць відпустки, щоб він трохи відновився. Потім на нього чекає курс реабілітації.

За час повномасштабної війни Діма дуже подорослішав. Я зустрівла його веселим, смішним, а за цей рік він став більш серйозним, стриманим. Натомість я стала більш терпляча, бо зрозуміла, що моя незадоволеність нічого не вирішить. Інколи здається, що це мала бути наша версія через роки десятиє.

Дмитро:
– А для мене Ліля не змінилася. Вона весела, завжди підтримує. Я не хотів би, щоб у ній щось змінювалося, бо полюбовив її такою, якою вона є.

Джерело:
yatebeviyna.org.

«Мені завжди важко відпустити Діму на війну».

«0 днів – стільки тебе бачила Зоряна»

● НЕЗАГОЙНА РАНА

Рік... 12 місяців, як тебе не стало

Ірина ШМАТКО

365 днів, як Сашко став найдорослішим чоловіком в нашій родині.

8760 хвилин, як Ліза втратила свій Всесвіт. 535600 секунд, як Валентин не може звернутись до тебе і запитати: «Тату, коли ти нарешті приїдеш?»

0 днів – стільки тебе бачила Зоряна.

ВІЧНІСТЬ – стільки тривати-ме наше кохання!!!

Коханий, без тебе холодно та бридко в цьому світі...

Важкий рік без тебе... Скільки же їх таких буде?

КОХАЮ КРІЗЬ СВІТІ!!! Незламна, Безстрашна, Всесильна!

Навіки твоя Зірка. ❤️

«Важкий рік без тебе... Скільки ще їх таких буде?»

За 1000 гривень «від Зеленського» можна передплатити ТАК НІХТО НЕ КОХАВ

● ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Українці зможуть передплатити періодичні видання за програмою «Зимова ЄПідтримка»

Галина ШВАБЮК

3 грудня 2024 року українці отримають можливість використати 1000 гривень державної допомоги за програмою «Зимова ЄПідтримка», або отримувати вітчинські газети й журнали. Укрпошта, спільно з Національною спілкою журналістів України, вітає урядове рішення щодо включення преси до переліку послуг програми та закликають громадян підтримати українські друковані ЗМІ.

«Передплатити улюблені друковані видання через Укрпошту за програмою «Зимова ЄПідтримка» – це просто, зручно і корисно. Ви отримуєте доступ до актуальних новин і культурних подій, водночас підтримуючи українське слово. А ми доставимо ваші газети чи журнали туди, де ви є, – у великі міста, маленькі села, безпечні райони чи навіть на лінії фронту. Адже Укрпошта – завжди поруч, у кожному населеному пункті нашої країни», – зазначає генеральний директор Укрпошти Ігор Смілянський.

«Включення преси до програми єПідтримки – це стратегічно важливе рішення, яке допоможе зберегти і розширити читачську аудиторію друкованих медіа. В умовах війни газети та журнали виконують особливу місію з інформування суспільства, тому механізм підтримки через стимульовану читачього попиту є надзвичайно актуальним», – наголошує голова НСЖУ Сергій Томіленко.

Оформити передплату можна у будь-якому відділенні Укрпошти, повідомивши оператору про бажання використати кошти єПідтримки. Доступні варіанти передплати: від одного місяця – до року, з почат-

«Так ніхто не кохав» – газета для того, хто кохає і хоче бути коханим!

ком доставлення від січня 2025 року. Важливо, що послуга доступна по всій території України, включно з прифронтовими територіями.

ДОВІДКОВО:

– Отримати єПідтримку можна через застосунок «Дія» або у відділеннях Укрпошти;

– Окрім передплати преси, кошти можна використати на оплату комунальних послуг, придбання ліків, продуктів харчування та інших товарів українського виробництва;

– Соціальна програма «Зимова ЄПідтримка» ініційована Президентом Володимиром Зеленським і діє з грудня 2024 року.

Після загибелі чоловіка Олена Кутова посивіла за ніч і поклала коханому лист у домовину

● НЕЗАГОЙНА РАНА

Закінчення.
Початок – на с. 1

Анастасія ФЕЩЕНКО,
Ірина ДРУЖУК

«УСІХ РОЗПИТУВАВ ПРО ДІВЧИНУ, СХОЖУ НА АНГЕЛА»

Вадим Кутовий із Черкащини, який воював із 2014-го року, познайомився з майбутньою дружиною Оленою у 2016-му на Херсонському військовому полігоні – перед виїздом в АТО. Жінка тоді служила бойовою медиком. «Він зайшов до нас у палатку, сказав, що в них немає кави. Кажу: «То бери». Того ж дня запропонував зустрітися. А для мене на першому місці була служба. Я так і сказала, що – «ніяких зустрічань». Я взагалі не планувала жодних стосунків, бо приїхала на фронт, а не розважатися. Мені потрібна була робота», – поділилася спогадами Олена.

Вадим все одно приходив у медпункт, носив цукерки.

Але поєднала пару зустріч у Покровську, де обоє лежали в наметовому госпіталі. Олена була там із контузією. Вадим – із восьмою контузією та мінно-вибуховою травмою (з осколковими пораненнями, великим опіком). Олена побачила, як Вадим йде коридором, і потягла його за руку.

«Він тоді так подивився на мене. Напевно, не впізнав», – розповіла жінка.

Із березня 2016-го Вадим служив у батальйоні спеціального призначення «Донбас-Україна». Під Мар'їнкою Донецької області отримав важке поранення.

Вона була в білій футболці й білих штанах, схожих на медичні, які їй медики видали вже у госпіталі. І після цієї кількохсекундної зустрічі Вадим її відшукав. Усіх розпитував про дівчину, схожу на ангела. Оскільки Олена була медиком, у госпіталі її всі знали. До неї в палату Вадима привели головний лікар, анестезіолог і хірург. Так романтично вони познайомилися вже вдруге...

УЖЕ НА ДРУГІЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ ВЕСІЛЛЯ МОЛОДЯТА ЗБИРАЛИСЬ НА ПОЛІГОН

«Вадим попросив номер телефона. На маленькому обертотому папірчику написала

«Вінчалися у Лозовій на Харківщині – свідками були наші побратими... Мені тепер шкода, що в нас немає більше спільних фотографій з Вадимом, крім весільних. Тоді здавалось, що у нас все життя попереду».

його. Він носив цей папірчик біля грудей, у коробочці з нагородою весь час», – пригадала Олена.

Після одужання Вадим і Олена роз'їхалися, але продовжували спілкуватися. Він дзвонив рідко, бо зв'язку не було. Олена теж часто бувала на виїздах. Згодом вона перевелася у батальйон «Донбас», але її начмед не на всі завдання пускав, бо вважав, що то – ризиковано, а в Олени на той час вже було двоє дітей.

За три місяці зустрічань на передовій вирішили одружитися.

«Він хотів мати когось рідного. Тому й зробив мені пропозицію. Сам купив обручки, замовив сукню для вінчання, – зауважила Олена Кутова. – Для мене головною була служба. Я мала велику мрію допомогти багатьом. І якби не вагітність, я ніколи не звільнилася б. Вадим казав, що так мене врятував».

Подружжя повинчалось під час військової служби у Лозовій на Харківщині – в колі побратимів. Командир сказав: «Це – перше весілля у батальйоні «Донбас». Ви не можете мене «опозорити», маєте зробити все по-людськи». Ми розписалися, вінчалися. Нас навіть ЗМІ знімали», – зауважила Олена.

Уже на другий день після весілля молодята збиралися на полігон. Олена встигла

спакувати весільну сукню і вінчальні ікони, аби вислати їх поштою додому. «Ми навіть торт весільний не розрізали, бо всі були дуже втомлені. Сили вистачило лише на кілька танців, коли знімали фату. Усе, що залишилося на столі, ми відправили нашим хлопцям в АТО», – розповіла Олена.

І хоч дитина для нього була все світлом, він все одно хотів ще кілька росіян вбити, а тоді вже бути з нами. І хлопці його теж казали, що він хотів бути у двох місцях одночасно – з жінкою та з дитиною, і на службі, бо це було – його.

«ВІН ХОТІВ БУТИ У ДВОХ МІСЦЯХ ОДНОЧАСНО – З ЖІНКОЮ ТА З ДИТИНОЮ, І – НА ФРОНТІ»

Вадим був прекрасним батьком, обожнював дітей і приділяв їм багато часу. Після народження Анастасійки чоловік звільнився зі служби та почав працювати муляром.

Після демобілізації Вадим встиг пожити з сім'єю, яка оселилася на Івано-Франківщині. Дружина каже, що він був неймовірним батьком. Працював на будівництві, а вечорами й на вихідних будував дім для доньок. До кінця облаштувати його не встиг через повномасштабне вторгнення.

Олена наголосила, Вадим дуже любив свою маленьку доньку. І саме через це він

П'ятирічна Анастасія тримає в руках портрет тата, який її буквально боготворив.

знаходив сили залишатися в Івано-Франківську, хоч і був переконаний, що його місце – на війні. «Він дуже хотів побачити перемогу. І хоч дитина для нього була все світлом, він все одно хотів ще кілька росіян вбити, а тоді вже бути з нами. І хлопці його теж казали, що він хотів бути у двох місцях одночасно – з жінкою та з дитиною, і на службі, бо це було – його», – розповіла жінка.

Після 24 лютого 2022-го Вадим вступив до територіальної оборони в Івано-Франківську. «Він так рвався, що я ховала документи. Знав, що його не відпущу. Ходив у вій-

ськкомат, але потрібен був весь пакет документів, які я тримала в себе. З військкомату навіть дзвонили, що прийдуть до мене з обшуком», – пригадала жінка. Вона просила чоловіка, аби він дочекався, поки донька піде в перший клас. Але не втримала коханого...

«Я передчувала... Але останній раз сказала, якщо це мета його життя, то я поважаю його думку, – поділилася дружина загиблого. – Коли дала йому оригінал військового, він усе залишив посеред вулиці, обернувся і пішов. Сказав, що його чекають у військкоматі».

Вадим Кутовий отримав осколкове поранення у серце 9 березня 2023 року під Бах-

мутом на Донеччині. Перед смертю Вадим Кутовий встиг закрити собою побратима. Захисник буквально місяць не дожив до свого 30-ліття.

Напередодні загибелі чоловік зробив останнє фото для коханої, де він у військовій формі руками показує їй серце. Жінка отримала світлинку від Вадима 8 березня – за день до його смерті.

«Тяжко. Думаю, він нас бачить і все одно допомагає військам, – поділилася Олена. – Він казав мені, що пішов заради дитини, аби вона жила у вільній Україні, бачила зовсім інше життя. Як медик я розумію, що тут нічого вже не зробиш. Тримаюся з останніх сил, щоб дитина цього не бачила. Для нього Україна і служба в армії були понад усе. Думала, ми разом зістаримося і разом помremo...».

«МЕНІ В ОБІЙМИ ХОЧЕТЬСЯ ДО ТЕБЕ»

Вадим не дожив до свого 30-річчя два тижні. Олена зізнається, що, дізнавшись про смерть коханого, посивіла за одну ніч у свої 37...

В останній розмові він просив її не передавати жодних подарунків на фронт. А потім раптом додав: «І ніколи мене не забувайте».

«Я була в Бахмуті, розумію, що там робиться, бо я туди приїжджала як волонтер. Але я не розумію, як він міг загинути. Ця людина пройшла Іловайськ. Я бачила, як він вів бій, як умів знаходити укриття, де я б ніколи його не знайшла, не додумалась, не зреагувала б. У нього була миттєва реакція. Ще напередодні ввечері я з ним говорила. Потім говорив з ним мій тато. Він запитав «Як?», а потім сказав Вадиму – «Молись», і я все зрозуміла», – переповідає свої відчуття Олена.

Вадим Кутовий посмертно нагороджений медаллю «За честь і звитягу» та орденом «За мужність» III ступеня. Поховали героя на Алеї Слави біля Івано-Франківська, у селі Чукалівка. Перед похованням Олена самотужки у храмі обмила тіло коханого, переодягла і поставила у домовину свій останній лист.

«Мені в обійми хочеться до тебе. Бодай на мить. Одну коротку мить. А там, по тім. Нічого вже й не треба. Болить... Чому ж воно отак болить?!», – написала у нім Олена.

... По смерті коханого вона зробила на руці тату – три серденька, що символізують трьох доньок, і напис «Разом до кінця». Ці слова Вадим написав їй, коли прислав останнє своє фото. На ньому він показав серце і додав, що дуже її кохає.

«Вадим – це моя душа. У той день ми наче удвох померли», – зізнається Олена.

“ Я хочу бути її годинником, тримати її за руку і мати для неї багато часу.

«Я хочу бути...»

Жінка про чоловіка і чоловік про жінку

«Хочу, щоб він усе робив обережно, і щоб кохав її так, як я не зміг...»

«Я хочу бути гудзиком на її блузці...»

Наталка МУРАХЕВИЧ

Я хочу бути гудзиком на її блузці
Чи її бюстиком, Повішеним нею на люстрі,
Хочу звільняти її груди – Щоб не жили у полоні,
І дивуватися, Як доладно вони Поміщаються у долонях.
Я хочу бути Шпилькою у її волоссі,
Щоб ненароком губитися І перетворювати її коси На водоспад Ігуасу*.
Я хочу бути її годинником, Тримати її за руку І мати для неї багато часу.
Хочу бути її бразильянками**, Щоб падати їй під ноги У темній кімнаті На холодну підлогу, Коли вона позбавляється

Від того шматка тканини, Який залишається між нею і ним. Хай у неї не буде Жодних зайвих обмежень. Хочу, щоб він усе робив обережно. І щоб кохав її так, Як я не зміг – Дико, Нестримно, Гаряче І Шалено Нехай він вміє її любити. Вона ж нехай у ці дивовижні миті Ніколи І не згадає про мене.
* – Ігуасу – водоспади на кордоні бразильського штату Парана і аргентинської провінції Мисьйонес у Південній Америці.
** – «бразильянки» – жіночі трусики.

«Я хочу бути його цигаркою...»

Сергій КУЛИК

Я хочу бути його цигаркою, щоб стискав губами, підпалював, затагувався мною, м'яв у пальцях і дихав гаряче, щоб не погасла.

Я хочу бути мотузкою з хрестиком на його грудях, щоб заплутатись у волоссі й молитись, коли – не поряд.

Я хочу бути коньяком у чарці, щоб, наче впивався, кольором мого волосся і міцністю моїх обіймів.

Я хочу бути подушкою для його колін,

коли він опускається, щоб поцілувати там, де сходяться мої ріки.

Я хочу бути краплиною його поту, щоб цівкою – по впадинах, а потім зірватися водоспадом і впасти йому під ноги.

Я хочу бути його останнім одягом. І, щоб не було обмежень в часі й проник- нень, дозволяю йому почати без моєї згоди і завершити, коли мене опанує насолода і оніміння.

І нехай він у ці дивовижні миті щоразу згадає мене і літо, мене і літо.

Як пробачити зраду?

● ДЕЛІКАТНА ТЕМА

Закінчення. Початок – на с. 6

• Самопізнання та робота над собою

Часто під час переживання зради фокус повністю зміщується на іншого партнера та його поведінку. Проте важливо звернути увагу і на себе. Як ця ситуація вплинула на ваше сприйняття себе?

Чи змінилося уявлення про власну цінність? Робота

над підвищенням самооцінки та внутрішньої впевненості може допомогти не тільки у процесі прощення, але й у подальшому розвитку стосунків – із теперішнім партнером, чи з новим.

Важливо не забувати про свою власну цінність та самооцінку. Незалежно від того, чи вирішите пробачити партнеру, ви повинні поважати себе і свої почуття. **Пам'ятайте, що прощення – це ваш вибір, і ніхто не має**

права змушувати вас це робити.

ЧИ МОЖНА ВІДНОВИТИ ДОВІРУ?

Відновлення довіри після зради – це довгий процес, який потребує взаємних зусиль.

Важливо пам'ятати, що довіра не повернеться миттєво. Партнер має бути готовим працювати над стосунками.

Кроки для відновлення довіри:

- Партнер має бути відкритим та чесним.
- Варто встановити нові межі та правила, щоб

унікнути повторення подібної ситуації.

• Регулярно спілкуватися та обговорювати свої почуття.

Зрада – це складне випробування для будь-яких стосунків. Але питання пробачення – це завжди вибір, який кожен повинен зробити самостійно.

Важливо зрозуміти свої емоції, спілкуватися з партнером і використовувати техніки, що допоможуть ухвалити зважене рішення.

Інші делікатні теми – за цим QR-кодом:

АНЕКДОТ ДО ТЕМИ

– Ти вчора прийшла з ново-річного корпоративу. Я зняв із тебе чобітки, сказав тобі сто компліментів, терпляче слухав, кому які дали подарунки, «яка дурепка ця Олена Іванівна». Я тричі станцював з тобою під твою улюблену пісню з «Кримінального чтива», двічі зайнявся з тобою коханням. За твоїм велінням відкрив шампанське, сяк-так уклав тебе спати, а як заснула – довго гладив твоє волосся... А сьогодні з корпоративу прийшов я: довгі «розбірки», «чому так пізно і чому помада на сорочці», потім – мене «ганчіркою по «морді» – і «пішов ти «нафіг», п'яна худоба, я з тобою не розмовляю». Ось це і є РІВНОПРАВНІСТЬ.

«Жодна людина не може стати більш чужою, аніж та, яку ти в минулому любив» (Еріх Марія РЕМАРК, німецький письменник, цитата з роману «Тріумфальна арка»).

«Так ніхто не кохав» volyn.com.ua

В'язниця для... мами

● НОВЕЛА

Степанида раз-по-раз відкладала цю неприємну, лякливу поїздку до далекого, метушливого, малознайомого для неї міста. Бо ж напередодні у своїх тривожних снах, неодноразово запитувала себе: «То що ти там забула, хуторянку?!» І ніякої відповіді на це не знаходила

Григорій ПОЛІЩУК, член Національної спілки журналістів України

Усе своє довге життя вона була тут, у затишному хуторку, де навкруги зеленіють ліси, а над полями дзвінко виспівують свою пісню жайворонки. І щоразу, особливо навесні, їй здавалося, що разом із птахами вона летить у далекі, голубі простори, де розквітала її юність – незбагненна і кришталево чиста. Справна була до всього, як говорили односельці – робота в руках горіла. Вміла і корівку подоїти, і город у чистоті тримати, і найбільше випрані простирадла напнути, щоб лопотіли, як на вітрильникові.

А коли літа на осінь чи то вже й на зиму повернули, син із невісткою вирішили забрати її до міста. Їхала до їхнього обійстя у гірких роздумах і просила, і благала долю, щоб ці молоді літа вернулися до неї бодай у гості, на мить. Але у відповідь почула лише міську метушню: дратівливий скрегіт коліс авто, тролейбусів, маршруток...

До її старечої дрімоти докотився бадьорий голос сина: «Вилазьте, мамо, приїхали!».

Невістка якось зневажливо тицьнула у нашивидкуруч прилаштовану до двоповерхової синовій кам'яниці сіру прибудову із двома непоказними віконницями.

– Будете жити у флігелі, – різонув вуху неприємний голос невістки.

– Думаю, вам там буде затишно, – навздогін якось невдоволено пробелькотіла вона до свекрухи.

Степанида йшла до «модного» житла невпевнено, спотикаючись, і перелякано думала, що ж її чекає у тому флігелі. На порозі щемливо обізвалося серце, туга зігнула плечі.

Сторожко увійшла в приміщення, озирнулася: звідусіль на неї дихнули затхлістю пліснява та пил.

– Скільки ж часу минуло, як тут ніхто й пальцем не ворухнув, – вголос зайдкалася сільська гостя. – Ото, голубонько, прилетіла ти у «райський куточок», а швидше – у домашню «клітку»!

Гіркі сльози враз покотилися по обличчю... Підійшла до однієї з віконниць і з силою, яку ще мала у своїх старечих руках, відчинила й вдихнула ковток свіжого повітря. Присіла на незграбний табуретці. У напівтемному приміщенні запала нестерпна гнітюча тиша. Це була тиша заледве вгамованого розпачу, який боляче, немов змії, кусав її серце.

Дорога до себе самого – найважча. Ніяк не могла всидіти на самоті у цьому незручному флігелі. Думала,

– Ото, голубонько, прилетіла ти у «райський куточок», а швидше – у домашню «клітку»!

хоча б малолітні діти сина, її внучата, прийдуть втішати самотню бабусю. Але невістка категорично заборонила їм наблизитися до комірчини. Мовляв, бабуся – старенька, їй треба дати спокій. Гірко на душі в Степаниди від такої невістчини «турботи». Це ж не по Божому обкрадати дитячі прояви ласки та тепла.

Що ж робити в пастці, окрім того, як нестерпно мучитися і чекати свого кінця. Вкотре оглядала своє нехитре помешкання. Якось з сумом зиркнула на злинялі, нудні шпалери. Звідкись притягли їх сюди і ко-со-криво причепили. Ніяка робота

чітко вимальовувалися стовбури дерев. За зловісними хмарами не було видно жодної зірки. Саме таким було і її життя: важким, непередбачуваним, яке загубилося у закутках жіночої долі.

Якось не стрималася Степанида і завела із сином балачку:

– Васильку, хотілося б до твоїх сусідів зазирнути. Погомоніти про життя-буття нинішнє...

– Ет, чого захотілося вам, мамо. Вільмете і щось вибовкаєте. Як потім перед усіма виправдовуватися. Не гоже так. Сидіть і далі в своєму курнику...

“

Думала, хоча б малолітні діти сина, її внучата, прийдуть втішати самотню бабусю. Але невістка категорично заборонила їм наблизитися до комірчини. Мовляв, бабуся – старенька, їй треба дати спокій.

її не брала. Блукала по прибудові, а мудрі очі заглядали в кожну шпаринку. Пригадалося, як син бравурно цокотів, що їхній дім найкращий на околиці міста: меблі розкішні, посуд заморський. Не життя, а – казка. Знявши полуду з очей, побачила лише незграбний тапчан та незручну табуретку, відчула гіркоту від синівського гонору.

Пізній вечірній вітерець-пустун лагідно обвівав зморшкувате обличчя. Вербове віття дерев-красунь розмірено погойдувалося, неначе намагалося з усіх сил заспокоїти небогу. Але вона тривожилася, у скронях пульсувала одна і та ж думка: як їй жити зі своєю покинутою старістю. Це відчуття доводило до відчаю, межувало з тим страхом, який пізнала дівчиськом-підлітком, коли вперше віч-на-віч зустрілася із небезпекою. Добре запам'ятала, як хлопець-одноліток з незнацька зіштовхнув її з річкової кладки, коли милувалася ліліями на воді. Не розгубилася, миттєво вхопилася за коріння старезної верби і вибралася на берег. Відтоді її характер ставав твердішим, як міцний горішок.

На сірувато-туманному небі не-

– Ти ж, сину, мені торохтів про якусь іншу чудернацьку назву нинішнього мого помешкання. Невтямки мені було її запам'ятати.

– Не чіпляйтеся, мамо, до слів. Запам'ятає ще...

З гірким відчуттям меншовартості, якоїсь безпорадності прилягла на тапчан, коли густі сутінки огорнули малознайоме місто. Думки снували вервечкою. Яких тільки прикрих поневірянь не зазнала Степанида за своє життя. Час тепер для неї ніби зупинився. І тільки у снах усе частіше чимчикувала до хуторця, до рідної оселі. Бувало сниться, що лежить на прив'яленій пахучій отаві у себе в саду і споглядає на рівненькі ряди фруктових дерев. Як не тікала від самотності, але вона таки застала її тут, у незнайомому місті.

Самотність... Одна річ тліти у самотині в своєму хуторці, зовсім інша – у чужому середмісті.

– Але ж я не сама, я – з Господом, – відкидала від себе тужливі думки, і знову її розум ставав яснішим, погляд – рішучим.

Якось не витримала і мовила до сина:

– Вези мене, Васильку, до рідного

обійстя. Не сила мені сидіти на твоєму підвір'ї.

Їхала від сина, гірко витираючи сльози. І пригадалося їй дівочтво. Не любила вона на побаченні бігати, та й ніколи їй було. Дівчиною була роботящою та й, здавалося, красою не обділена. А от щасливої доленьки – катма. День у день ставила собі гірке запитання: чому вона й досі незаміжною ходить? Кого очікує? Про це злі язички навколо хуторця уже не раз перемололи, усілякі небилиці торочили, хай їм грець. То, мовляв, дуже гонорова: перебирає парубками, мов господиня качалками.

Але видно вродливим доленька вчасно не підносить давно омріяного жіночого щастя. Ще здавалося зовсім недавно, де б вона не йшла, допитливі чоловічі очі звідусіль, немов бурштинові намистини, прилипали до її стану. Але нікому не дозволяла ні флірту, навіть натяку на взаємність. Думка була лише одна – працювати. Бо ж хто сироті заробить окраєць хлібини, як не сама. Часто влітку, у вільний від роботи час, бігла в улюблені закутки хуторця. Тут, на лузі, вдивлялася у беззмарне небо, дивувалася красі розлитого у блискучому мерехтінні сонячного проміння. Під пахучим кристалитим деревом, у спокої, малювала яскравими фарбами свої дівочі мрії.

...Стояло пекуче літо з високим сонцем та ще з більшими надіями. Якось ненароком заглянув на їхнє підвір'я гарний, хоча вже й немолодий парубок. Здавалося тоді Степаниді, що нарешті й вона спіймала свою зорю щастя. Непомітно пролетіли два роки їхнього спільного життя і сталося горе. Її коханий потрапив у смертельну аварію. То ж нікого потім не могла так сильно полюбити, як загиблого чоловіка. Всю свою ласку і тепло старалася сповна віддати своєму єдиному синові – Василькові. При цих сумних спогадах в її очах на мить застигли сльози.

...Ступила крок по пахучому споришеві, закривши за собою двері сріблястого синового легковика, зігнала з очей жмут гірких спогадів – перед нею простягнувся рідний хуторець. З медових лугів повів пущун-вітерець, і знову все закружляло, ожило в хуторській глибинці. Вона не йшла, бігла до рідної оселі, де навкруги земля вигравала барвистими кольорами, мелодійно дзвеніли пелюстки її улюблених квітів, а свіжий вітер перехоплював подих. Ніби нічого й не змінилося за той великий відтинок часу, що перебувала у великому місті – город, підвір'я, сад. Так само визирають з-за хатинки милі серцю деревця і запаморочливо пахнуть чорнобривці – де й узялися! І все ж таки щось змінилося. Жінка усім своїм еством відчула цю різючу перемену. Навстріч війнуло теплом рідної хатини з дощатим настилом та домотканими ряднинами. Зрозуміла, нарешті, як намучилася її душа у закутках непривітного флігеля, що сиротою тулилася до синовій кам'яниці. Не жила – горювала, немов у в'язниці.

Переступила поріг рідного обійстя і відразу сил додалося, помолоділа...

м. Горохів Волинської області.

«Принц» зі «швидкої»

ФОТО ІЗ САЙТУ batona.net.

● НА ПОВОРОТАХ ДОЛІ

Зимовий дощ тужив
холодними слізьми.
Під кущами ховалися
від важких крапель
клаптики снігу.

– Яка зима – такий настрій, –
мовила сама до себе Леся.
– Мур-р-р-р, – погодився з нею
кіт Дон Жуан

Ольга ЧОРНА

Котяру так нарекла Лесина подруга. Бо ще змалечку лачився до прекрасної половини й повністю ігнорував представників сильної статі.

Леся відсвяткувала Новий рік із Доном Жуаном. Її кликали до себе подруги. Відмовилася. Сказала, що почуває себе не дуже добре. Це була неправда. Просто, замкнулася у своїй самотності...

– Кожен у цьому світі повинен знайти свою другу половинку. Бо, не знайшовши її, ми залишаємося напівчимось, – сказав їй колишній наречений, коли пропонував заміжжя.

Олег умів гарно говорити й залишатися. За це його любили дівчата.

...До весілля не дійшло. Леся простила б Олегові походеньки, бо не він перший, не він останній крутив голову дівчатам, поки не одружився. Але коли її на вулиці перестріла ця дівчина... Ще зовсім дитинсько, а вже – народжувати скоро.

– Не забирайте його в мене, благаю вас, – просила зі слізьми на очах незнайомка.

– Кого не забирати? – запитала Леся.

– Олега.

– Але ж він...

– Нічого не розповів про мене?

Ми з ним... Мені ще сімнадцяти не було... Батьки сказали, що підуть до суду, якщо Олег... Ви розумієте... Я ж – неповнолітня... Ви ж не хочете, аби Олега засудили?

– Це – шантаж?

– Він – батько нашої дитини, сина...

Олег зайшов після роботи. Леся поклатала перед ним нещодавно куплені обручки.

– Вони тобі знадобляться. Може, розмір підійде твоєї юній вагітній пації.

– А вона що?.. Ти її бачила? Але я не можу з нею одружитися. Де ми будемо жити? В її тісній квартирі? Чи з моїми батьками і молодшим братом? Так, я непогано заробляю, і, гадаю, колись зможу придбати власне житло. Але зараз...

– Тобі, взагалі, хто більше до вподоби: я чи моя подарована батьками квартира?

– Що ти таке кажеш. Я кохаю тебе...

...Минув час. Олег встиг розлучитися зі своєю юною дружиною і

Кіт іще змалечку лачився до прекрасної половини й повністю ігнорував представників сильної статі.

знайти нове, матеріально забезпечене, кохання. А Леся рятувалася роботою. Коли ж нападали смутки, діставала свою скрипочку. Колись навчалася в музичній школі. Грала сумні мелодії. Дон Жуан, відчувавши своєю котячою душею настрій господині, йшов в іншу кімнату. Може, та кож сумувати на самоті.

Жінка усміхнулася. Запросила в оселю. Дітлашня з цікавістю розглядала незнайомку.

– А я до вас із новорічними подарунками. Трохи спізнилася, бо довелося все самій розносити, – імпровізувала.

– А ви – Фея? – запитала найменшенька.

“

Що ви можете порекомендувати для поліпшення настрою під час хронічно-затяжного зимового дощу?

...Перед новим роком на фірму, де працює Леся, приходив її колишній однокурсник. Михайло працює в благодійному фонді. Просив допомогти одній родині. Там троє дрібних дітей. Найменшій дівчинці збирають гроші на операцію. Шеф обіцяв щось подумати стосовно допомоги, та Леся знала: з його скнарністю даремно чогось очікувати. Але, хоча вона права рука шефа, фінансові справи вирішував тільки він.

Леся згадала, що десь записала адресу цієї родини. Так ось вона. Живуть в іншому мікрорайоні. Трохи далекувато.

Леся поспішала до магазину. Поклатала в кошик цукерки, мандарини, іграшки, дитячі книжечки. Вдома все це запакувала в різнобарвні обгортки. І поклатала декілька купюр в конверт. Викликала таксі.

Двері відкрила молода жінка. Здивовано дивилася на Лесю.

– Мені вашу адресу Михайло з благодійного фонду дав, – пояснила.

– Ну... так.

– А ваш помічник – Маленький Принц?

– Ага.

– Він захворів?

– Ноги намочив у калюжі. Тепер кашляє.

– Може, інший Принц допоможе.

– А його... нема.

– Треба пошукати, – міркувало дівчатко. – А, може, він сам вас знайде. Леся усміхнулася.

– Ілонка любить вигадувати різні історії, – мовила мама дівчинки. – Інколи здається, що вона живе в іншому світі, у своїх вигадках, і, може, це їй допомагає.

Дітлахи з радістю розглядали неочікувані подарунки.

– Мені – пора, – сказала Леся й помахала їм рукою.

Батьки дякували за гостинці та гроші:

– Це так несподівано. Ми навіть не запитали, як вас звати.

– Фея, – відповіла жартома.

Бралося на вечір. Калюжі підмерзли. Таксі поблизу не було. Неподалік зупинки Леся посковзнулася і добряче втовкла коліно.

– От що каблучки з жінками роблять, – почула насмішуватий чоловічий голос. – Давайте руку.

– Якби вулиці посипали...

– Я таксі зловлю. І поїду з вами.

Погляну на вашу травму.

– Яка травма? Поболить – і перестане. А, взагалі, ви хто?

– На швидкій працюю.

– А я думала – Принц, – прошепотіла, обмацуючи втовчену ногу, Леся.

– Що ви кажете?

– Бажаю здоров'я комунальникам.

Матвій, так звали «принца» зі швидкої, довів Лесю додому, як годиться, надав допомогу. Записав на серветці свій номер телефону.

– Дзвоніть, коли треба.

...Дощ і не думав вщухати. Наче, переплутав пори року, забувши, що зараз зима. Ще й розмова з матір'ю... Батьки щоразу нагадували Лесі, що їй уже тридцятка на носі, а вона досі сама. От і нині матір розповідала, що зустріла в магазині Лесину однокурсницю Таню з дітьми. Такі славні хлопчики. Леся натяк розуміла...

Зіжмакала серветку, що лежала серед візитівок. Хотіла викинути. Та це ж... номер телефону «принца» зі швидкої. А, може... Набрала одну цифру, другу, третю...

– Алло! – почула в слухавці.

– Добрий вечір. Що ви можете порекомендувати для поліпшення настрою під час хронічно-затяжного зимового дощу?

– А ви хто?..

– Леся.

– Можу запропонувати смачну вечерю в моєму улюбленому ресторані. Якщо дочекаєтеся, коли закінчиться моя зміна. Ще недовго.

– Дочекаюся.

Матвій розповідав анекдотичні випадки зі своєї роботи. І що батько всіма силами намагається переманити його в медичний центр, де працює.

– А мама між нами – арбітр. Вона – юрист. До речі, якими вітрами тебе тоді занесло далеко від дому?

– Подарунки дітям возила. А ти як там опинився?

– Ходив миритися зі своїм товаришем. Точніше, він мене покликав на перемир'я. Ніка, дівчина моя колишня, пішла до нього. Я образився. Ми не розмовляли деякий час. У них син недавно народився. Матвієм назвали. Мусив усе пробачити. А оскільки перемир'я «закріпили» коньяком, то свою машину довелося залишити біля їхнього будинку.

...Котяра чекав Лесю біля дверей. Глипнув з ока і взяв курс в іншу кімнату. Але передумав і причалавав назад.

– Мур-р-р-р...

– Я так і думала, що «принц» зі швидкої тобі також сподобається...

● ЦІКАВІ ФАКТИ ПРО КОХАННЯ:

Обручки часто носять на безіменному пальці лівої руки, оскільки ще стародавні греки стверджували, що через цей палець проходить вена «amoris» (або «вена любові»), яка йде прямо до серця.

Мексиканський правитель Монтесума вважав шоколад «любовним напоєм» і випивав 50 його чашок у день відвідин свого гарему з шістьмастами дружинами.

Психологи стверджують, що ми часто закохуємося в людей, схожих на наших батьків, з якими у нас залишилися невирішені проблеми з дитинства. Самі того не підозрюючи, ми прагнемо вирішити їх у зрілому віці.

«Троянда – як кохання, може завдати болю, якщо не вмійш її узяти»
(Ліна КОСТЕНКО, українська поетеса).

Кому зорі віщують кохання, а кому – зітхання у 2025 році

ФОТО ІЗ САЙТУ UKRMEDIA

● ВСЕ БУДЕ ДОБРЕ!

Любовний гороскоп на рік Зеленої Дерев'яної Змії

ОВЕН (21.03 – 20.04)

У 2025 році цей знак зодіаку відчує приплив енергії, яка заохотить до початку нового роману, який буде сповнений пристрасті та яскравих емоцій. Ентузіазм і відкритість Овнів допоможуть швидко заводити нові знайомства, а зірки прогнозують високу ймовірність зустріти людину, яка розділятиме взаємну любов до швидкого ритму життя.

ТЕЛЕЦЬ (21.04 – 21.05)

Із січня по травень можливі тимчасові непорозуміння у стосунках. Проте, попри труднощі, що виникнуть, із часом все налагодиться. Цього року важливо відкрито висловлювати свої почуття. Для одружених Тельців 2025 рік виявиться особливо вдалим. Якщо ви перебуваєте в пошуку подружнього союзу, то він стане сприятливим для заручин і укладання шлюбу.

БЛИЗНЮКИ (22.05 – 21.06)

У новому році Близнюки відчуватимуть потребу у нових емоціях. Вони не терпітимуть самотності, а шукатимуть партнера, який зможе підтримати їхній оптимізм і жагу до пригод. Легкі знайомства матимуть шанс перерости у серйозні стосунки. Астрологи рекомендують звертати увагу на тих людей, які прагнуть

стабільності, саме вони можуть стати супутниками на все життя.

РАК (22.06 – 22.07)

Для самотніх Раків зірки готують зустріч із людиною, яка стане центром їхнього всесвіту. Це будуть стосунки, побудовані на довірі, щирості й спільному прагненні до щастя. Рік подарує вам момент, коли ви зрозумієте: це – саме та людина, яку ви шукали все життя. А ті, хто вже давно у стосунках, зможуть владнати старі конфлікти та почати все спочатку.

ЛЕВ (23.07 – 21.08)

Для одружених Левів рік назагал буде дуже вдалим, хоча можуть виникати незначні труднощі, які потребують терпіння і мудрого підходу. Якщо ви перебуваєте в пошуку шлюбного партнера, найсприятливіший час для цього настане після середини травня, коли вірогідні успішні кроки в цьому напрямку. Усі знають: для Левів одруження – це не лише формальність, а й спосіб продемонструвати свої почуття світові.

ДІВА (22.08 – 23.09)

Зможете нарешті відпустити минуле та почати жити теперішнім. Новий рік буде сприятливий для глибоких стосунків, які докорінно змінять погляди на тему кохання. Щоб любов змогла увійти у життя Дів, їм треба відпусти-

ти старі образи, адже вони створюють бар'єр, який зупиняє на шляху до щастя. А найкращий час для одруження – перші місяці року.

ТЕРЕЗИ (24.09 – 23.10)

Ваш 2025 рік буде наповнений романтикою та гармонією. Якщо ви – в парі, стосунки стануть ідеальними: почнете розуміти одне одного з пів слова, а кожна дрібниця стане ще одним доказом любові. Для самотніх Терезів зірки віщують знайомство, яке змінить усе. Це буде людина, яка доповнить вас і змусить відчувати, що любов – це не компроміс, а двостороння гармонія.

СКОРПІОН (24.10 – 22.11)

Самотні Скорпіони можуть зустріти людину, з якою відчують неймовірну пристрасть, але варто пам'ятати, що справжні стосунки потребують довіри та взаєморозуміння. Для тих, хто вже – у стосунках, цей рік стане періодом відновлення емоційної близькості. Літо принесе важливі зміни. Вони будуть позитивними, якщо ви збережете гармонію в душі.

СТРІЛЕць (23.11 – 21.12)

Одинокі Стрільці у 2025-му мають шанс почати нові стосунки, які можуть кардинально змінити ваше життя. Якщо ви – вже в стосунках, цей рік допоможе вам разом із партнером розширити спільні горизонти, мож-

ливо, через подорожі чи нові спільні проекти. Однак будьте готові до того, що зміни можуть прийти раптово, тому важливо залишатися гнучкими до них.

КОЗОРИГ (22.12 – 20.01)

Самотні Козороги можуть зустріти людину, яка відповідатиме всім їхнім вимогам до партнера. У стосунках, які вже існують, настане період гармонії. Весна та літо будуть сприятливими для спільного планування майбутнього, тож не бійтеся робити важливі кроки. Наприклад, обговорювати спільне проживання чи шлюб. І не забувайте дарувати квіти... шкарпетки.

ВОДОЛІЙ (21.01 – 18.02)

Одинокі Водолії можуть зустріти людину, яка зацікавить їх своєю оригінальністю. Але будьте уважні: ваша схильність до незалежності може завадити побудові глибоких стосунків. Якщо ви – вже не самотні, рік обіцяє зміни, які можуть призвести до серйозного перегляду ваших цінностей. Осінь стане періодом гармонії, коли ви зможете побудувати ще міцніший зв'язок із коханою людиною.

РИБИ (19.02 – 20.03)

Якщо ви – у шлюбі, рік принесе можливість зміцнити любовний зв'язок. Літо стане важливим періодом, коли ви зможете відкритися партнеру ще більше, що сприятиме ще міцнішій духовній єдності. Одинокі Риби можуть зустріти партнера, з яким відчують справжнє взаєморозуміння і гармонію. Але вам доведеться бути більш відкритими до нових знайомств.

● СПРОБУЙТЕ І ВИ!

Найсмачніший він – із картоплею та червоною цибулею

Євген КЛОПОТЕНКО, шеф-кухар, ресторатор, громадський активіст, блогер та телеведучий

Для цього рецепту підійде будь-який оселедець, за винятком того, що порізаний на шматочки і залитий олією.

Інгредієнти (на 6 порцій, час приготування – 1 год 5 хв):

- 500 г філе солоного оселедця;
- 500 мл молока;
- 5 картоплин середнього розміру;
- 1 червона цибулина;
- 3 ст. л. соняшникової олії.

ПОКРОКОВИЙ РЕЦЕПТ

Крок 1: Філе оселедця покладіть у невелику ємність і залийте молоком (500 мл). Коли його немає, не засмувайтесь і замочіть рибу просто в чистій воді. Поставте ємність у холодильник на 1 годину. Вимочування ж у молоці дозволить забрати зайву

Приготуйте оселедець, вимочений у молоці

ФОТО ІЗ САЙТУ KLOPOTENKO.COM

У багатьох українців страви з цієї рибою – обов'язкові на передріздвяній вечері.

сіль із риби та зробить філе ніжнішим.

Крок 2: Картоплю (5 штук) відваріть у «мундірі» у підсоленій

воді. Для того, щоб картопля не розварилася, на початку приготування додайте 1 ст. л. соняшникової олії та варіть на середньому вогні. Перевірити її готовність можна, акуратно проткнувши тонким ножом. Він повинен легко входити у м'якоть картоплі.

Крок 3: Злийте воду та дайте бульбі охолонути за кімнатної температури або винесіть на балкон, накривши кришкою.

Крок 4: Через годину дістаньте філе оселедця з молока, промокніть паперовим рушником і наріжте невеликими шматочками.

Крок 5: Очистіть червону цибулю та наріжте тонкими кільцями. Щоб легко порізати цибулю та не розплакатися, я раджу не зрізати її нижній хвостик, доки ви не наріжете всю цибулину.

Крок 6: Викладіть на тарілку картоплю кільцями, зверху – шматки оселедця, а на нього – кільця червоної цибулі. Полийте 2 ст. л. ароматної олії.

Нехай смакує!

Розхитує недоля ясени...

● НЕВИГАДАНА ІСТОРІЯ

Ясени стоять край дороги. Немов сторожа. Розхитує їх вітер. Хоча не вітер, а – недоля.

Дідусь дивиться на дерева, на дорогу, і йому згадується, як одного разу його, ще тоді майже підлітка, розчулила сестра, сказавши:

– Знаєш, Гаврилку, в тебе така історія народження, що не дай, Боже, такої нікому

Наталія ШЕВЕЛЬ

Братик запитально поглянув на Марійку. І сестра йому розповідала про те, як він народився. Скільки часу минуло, а ніби вчора було. Картина і зараз перед очима. Початок війни. Скрізь гримить. Їде підвода. На ній – жінка, яка народжує. Несподівано, зривається міна. Мати загинула від вибуху, а немовля вдалося жінкам врятувати.

Їхали вже іншою підводою. Марійка притискала немовля до себе. Тепер у неї є ще один братик.

...Опікуються дітьми жінки. Повертається щойно народжений хлопчик без мами. Дата його народження є водночас датою смерті його матері. Що ж – така реальність війни. Залишилося дитинча сиротою, так як і його братики й сестрички. Підвода, на якій їхала його матір, де його народжувала, розлетілася вщент. Людей повідкидало в різні сторони. Немовля і ще декілька жінок дивом врятувалися.

Дитина неабияк злякалася, весь час плакала. Одна з жінок сказала:

– Краще було б, якби загинув разом із матір'ю, а то

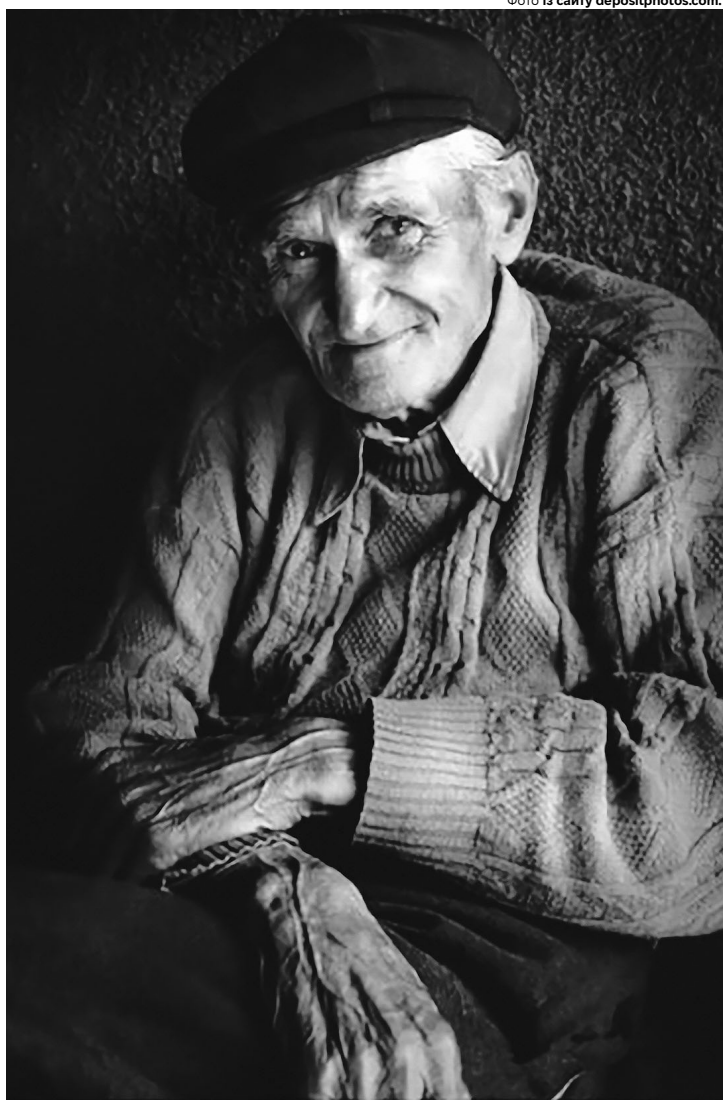

ФОТО ІЗ САЙТУ depositphotos.com.

«Отак у клопотах і турботах пролетіли роки – прийшла старість».

що тепер з ним робити?

Інша їй дорікнула:

– Що ти, грішним ділом, подумала?

Марійка все зрозуміла, спритна сестричка не дала братика образити навіть словом. Швиденько голосно проговорила:

– Я його сама буду рости. А ще у нас баба є.

Була незламною, сказавши, що вона у її віці (а було їй тринадцять) його винячить. Тож повернулася із маленьким, ледь помітним згорточком, до бабусі, на руках у якої тоді було семеро

“

Дата його народження є водночас датою смерті його матері. Що ж – така реальність війни.

дітей. Таким страшним було лихоліття війни.

Старий Гаврило і сьогодні не може не згадувати війну. Те, що тоді, зовсім малим, залишився без матері, назавжди закарбувалося у свідомості. Так і виріс сиротою, живучи з бабусяю. Батько з війни так і не повернувся. Бабуся була старенькою. Брати й сестри поїхали з села. Тільки Марія залишилася. А

сестра – вже, як кажуть, дівка на виданні. Гаврилку тягнувся до Марії, яка, по суті, замінила йому матір. Закінчилася війна.

Згодом Марія вийшла заміж, так і залишившись жити в бабиній хаті. Так і жив з сім'єю сестри. Бачив, наскільки сестрі важко з дітьми. Розумів, що чоловік сестри не дуже радів його присутності. А тут ще він нікуди не йде з хати. Дізналася сестра про дівчину з зовсім іншого кутка.

Одного вечора мала Марія розмову:

– Щось ти, брате, нікуди не ходиш?

– А куди мені ходити, – не розуміючи відказав Гаврило.

– Хлопці твого віку до дівчат ходять.

Гаврило мовчав, а сестра далі говорила:

– Є у мене знайома одна тітка, то у неї є небога. То можна вас познайомити. Ти згоден?

Зрозуміло, Гаврило був не проти. Бачив, що він заважає у домі. Не дитина вже.

Вподобав Гаврило Онисю. А скільки треба тієї радості сироті? Тож після декількох зустрічей, вирішив, що буде одружуватися. Тоді ще молоденькі ясени, які росли біля двору, нашіптували йому в дорогу, проводжали, чекали його повернення.

Казав Марії:

– Дивно, біля Онисьчиного подвір'я ростуть такі ж

Зустріла тоді його сестрина родина, далекі родичі.

Сестра жалкувала:

– Оце побачили б тебе, змужнілого, загартованого, батько й мати.

Родички змахували з очей сльози...

А потім були зустрічі з Онисею, які наповнювали його життя іншими, раніше незрозумілими фарбами.

Добре пам'ятає, як несміливо питав дівчину:

– Чи згодна за мене вийти заміж?

На щастя, не відмовила.

Одружився Гаврило. Мала наречена ваду: трохи недочувала. Але парубка це не спинило. Ясени, як зустрічали його зі служби, так і – двох закоханих, тепер – люблячих сердець. Були не раз свідками їхньої любові та прихильності.

Гаврило поглядає з двора на тепер велетенські ясени.

– Вам, певно, більш як сто років. Ось які древні, не одне покоління бачили, – сам собі говорить.

Отак у клопотах і турботах пролетіли роки – прийшла старість. Відшуміли ясени їхню молодість. Так і живуть удвох. Єдиний син – давно одружений, живе окремо від батьків.

Тепер ясени зустрічають інших молодих – їхнього внука з родиною.

Побудували сучасний, модерний будинок на дідовому городі. То тепер там і живуть. А що діду і бабі? Тільки раді, що внуки й правнуки прикрашають їхнє життя.

...А ясени шумлять і шумлять, нагадуючи про швидкоплинність днів, які тепер перекреслює нова війна. Ще одна недоля, що розхитує ясени, яким судилося вистояти не одне сторіччя. Крилаті красені, яким чи судилося тепер майбутнє?

Ясени, що скільки не знали лиха на землі, тепер не можуть заховати серед гілля журбу й скорботу. Побачили розхитані нову війну. Ясени – серед людської недолі і біди.

● УСМІХНІТЬСЯ!

– Кума, а ти знаєш, що я – коханка твого чоловіка?

– А мій брехун сказав, що вона – молода і красива!

♥♥♥

– Лікарю, скільки разів на тиждень у моєму віці можна займатись сексом? – запитує 70-річний чоловік.

– Два рази в неділю.

– Добре, у неділю – два рази... А в будній день скільки?

♥♥♥

– Іване, ти пам'ятаєш, що було 38 років тому?

– Звісно ж! Чорнобиль вибухнув!

– Дурнику, ми одружилися!

– Так, біда не ходить одна...

Записка чоловікові: «Пішла, куди поспав. Поводжу себе, як ти назвав. І чому я тебе раніше не слухала?!».

♥♥♥

Справжній джентльмен – це той, який виходить з машини й каже:

– Кохана, ти ідеально припаркувалася. А цей «Лексус» уже був пом'ятий, кіт вже був дохлий. Та й ялинка тут до біса не потрібна була.

♥♥♥

– Що це ти, Ізю, ходиш тут із пересоленим обличчям? Щось сталося?

– Таки так: Роза знайшла на моїй сорочці слід від губної помади...

– Це – велика неприємність!

– Таки ще й яка... Третій день ходить за мною: «Хочу таку ж!».

Одеський трамвай. Час пік.

– Чи є у вагоні лікар? – несамовито кричить з переднього майданчика пані поважного віку.

– Я – лікар! Що сталося? – доноситься чоловічий голос із заднього майданчика.

– Чи не бажаєте познайомитися із моєю дочкою?

♥♥♥

– Цілю, я тебе благаю – давай розлучимось! У мене вже немає сил більше так жити!

– Ні, Яшо, вдовою взяв – вдовою і залишиш...

♥♥♥

Прийшов гінеколог влаштовуватися на роботу в автосервіс. Майстер йому каже:

– Здаси вступний іспит – візьметься. Максимальна оцінка – 100 балів. Скільки набереш – так і будемо платити. Завдання: розібрати і зібрати двигун.

Гінеколог розбирає і збирає «двигук».

Майстер очманіло дивиться і каже:

– 150 балів – будеш заступником директора сервісу!

Гінеколог:

– Як так, адже максимальна оцінка 100 балів?!?

Майстер:

– Ну я все бачив, але таке! 50 – тобі за розбирання, 50 – за збирання...і ще 50 – за те, що все зробив через вихлопну трубу!

♥♥♥

01 Січень

Пн	6	13	20	27	
Вт	7	14	21	28	
Ср	1	8	15	22	29
Чт	2	9	16	23	30
Пт	3	10	17	24	31
Сб	4	11	18	25	
Нд	5	12	19	26	

● Сприятливі дні для посіву насіння квітів, овочів, зеленої цибулі, салату, шпинату – 2-3, 9-10, 17-18. ● Несприятливі дні: 14-15, 20-22, 29-31.

02 Лютий

Пн	3	10	17	24
Вт	4	11	18	25
Ср	5	12	19	26
Чт	6	13	20	27
Пт	7	14	21	28
Сб	1	8	15	22
Нд	2	9	16	23

● Сприятливі дні для посіву томатів, перців, баклажанів – 1-3, 21-22, 24-26. ● Несприятливі дні: 5-7, 19-20.

03 Березень

Пн	3	10	17	24	31
Вт	4	11	18	25	
Ср	5	12	19	26	
Чт	6	13	20	27	
Пт	7	14	21	28	
Сб	1	8	15	22	29
Нд	2	9	16	23	30

● Сприятливі дні для посіву капусти, буряків, моркви, цибулі, часнику – 1-3, 9-11, 21-22. ● Несприятливі дні: 8, 19-20, 27-29.

04 Квітень

Пн	7	14	21	28	
Вт	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Чт	3	10	17	24	
Пт	4	11	18	25	
Сб	5	12	19	26	
Нд	6	13	20	27	

● Сприятливі дні для посадки картоплі, огірків, гарбузів, кабачків, кавунів, динь – 5-6, 10-11, 14-15, 21-22. ● Несприятливі дні: 3-4, 7-8, 24-25.

05 Травень

Пн	5	12	19	26	
Вт	6	13	20	27	
Ср	7	14	21	28	
Чт	1	8	15	22	29
Пт	2	9	16	23	30
Сб	3	10	17	24	31
Нд	4	11	18	25	

● Сприятливі дні для посадки зелені, редиски, ріпи – 2-4, 9-11, 18-19, 25-26. ● Несприятливі дні: 7-8, 21-23.

06 Червень

Пн	2	9	16	23	30
Вт	3	10	17	24	
Ср	4	11	18	25	
Чт	5	12	19	26	
Пт	6	13	20	27	
Сб	7	14	21	28	
Нд	1	8	15	22	29

● Сприятливі дні для посіву та посадки бобових, картоплі, капусти – 1-3, 11-13, 20-22, 28-29. ● Несприятливі дні: 9-10, 24-25.

07 Липень

Пн	7	14	21	28	
Вт	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Чт	3	10	17	24	31
Пт	4	11	18	25	
Сб	5	12	19	26	
Нд	6	13	20	27	

● Сприятливі дні для посадки пізніх овочів, збору врожаю – 5-6, 12-14, 21-23, 29-30. ● Несприятливі дні: 3-4, 17-18, 24-25.

08 Серпень

Пн	4	11	18	25	
Вт	5	12	19	26	
Ср	6	13	20	27	
Чт	7	14	21	28	
Пт	1	8	15	22	29
Сб	2	9	16	23	30
Нд	3	10	17	24	31

● Сприятливі дні для посадки зеленої цибулі, шпинату – 1-2, 10-11, 19-20, 27-28. ● Несприятливі дні: 7-8, 22-23.

09 Вересень

Пн	1	8	15	22	29
Вт	2	9	16	23	30
Ср	3	10	17	24	
Чт	4	11	18	25	
Пт	5	12	19	26	
Сб	6	13	20	27	
Нд	7	14	21	28	

● Сприятливі дні для посадки озимо-го часнику, озимих цибулинних – 6-7, 13-14, 21-22. ● Несприятливі дні: 3-4, 17-18, 27-28.

10 Жовтень

Пн	6	13	20	27	
Вт	7	14	21	28	
Ср	1	8	15	22	29
Чт	2	9	16	23	30
Пт	3	10	17	24	31
Сб	4	11	18	25	
Нд	5	12	19	26	

● Сприятливі дні для посадки цибулинних квітів, озимої капусти – 2-3, 9-10, 17-18. ● Несприятливі дні: 14-15, 21-22, 28-29.

11 Листопад

Пн	3	10	17	24	
Вт	4	11	18	25	
Ср	5	12	19	26	
Чт	6	13	20	27	
Пт	7	14	21	28	
Сб	1	8	15	22	29
Нд	2	9	16	23	30

● Сприятливі дні для посадки зелені, збирання коренеплодів – 5-6, 12-13, 19-20. ● Несприятливі дні: 3-4, 17-18, 24-25.

12 Грудень

Пн	1	8	15	22	29
Вт	2	9	16	23	30
Ср	3	10	17	24	31
Чт	4	11	18	25	
Пт	5	12	19	26	
Сб	6	13	20	27	
Нд	7	14	21	28	

● Сприятливі дні для посадки цибулинних рослин, догляду за кімнатними рослинами – 1-2, 10-11, 19-20. ● Несприятливі дні: 7-8, 14-15, 21-22.

Головні церковні свята 2025 року

1 СІЧНЯ – Обрізання Господнє, Новий рік, Святого Василя Великого.

6 СІЧНЯ – Богоявлення. Хрещення Господнє (Водохреще).

2 ЛЮТОГО – Стрітення Господнє.

2 БЕРЕЗНЯ – Прощена неділя.

3 БЕРЕЗНЯ – Початок Великого посту.

25 БЕРЕЗНЯ – Благовіщення Пресвятої Богородиці.

13 КВІТНЯ – Вхід Господній в Єрусалим (Вербна неділя).

19 КВІТНЯ – Закінчення Великого посту.

20 КВІТНЯ – Пасха Христова (Великдень).

29 ТРАВНЯ – Вознесіння Господнє.

8 ЧЕРВНЯ – День Святої Трійці, П'ятидесятниця.

24 ЧЕРВНЯ – Різдво Івана Хрестителя.

29 ЧЕРВНЯ – Святих Первоверховних апостолів Петра і Павла.

15 ЛИПНЯ – День Хрещення Київської Русі-України.

6 СЕРПНЯ – Преображення Господнє.

15 СЕРПНЯ – Успіння Божої Матері.

29 СЕРПНЯ – Усікновення голови св. прор. Івана Хрестителя.

8 ВЕРЕСНЯ – Різдво Пресвятої Богородиці.

14 ВЕРЕСНЯ – Воздвиження Хреста Господнього.

1 ЖОВТНЯ – Покрова Пресвятої Богородиці.

8 ЛИСТОПАДА – Собор святого Архистратига Михаїла.

21 ЛИСТОПАДА – Введення в храм Пресвятої Богородиці.

6 ГРУДНЯ – День святителя Миколая Чудотворця.

25 ГРУДНЯ – Різдво Христове.

Читайте
неймовірні
історії кохання
на нашому
сайті volyn.com.ua
за цим QR-
КОДОМ

